

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Bakalářská práce

Zákon o zemědělství versus zákon o živnostenském podnikání

Law on Agriculture Versus Trade Act

autor: Jarmila Suchochlebová
vedoucí práce: doc. Ing. PhDr. Karel Šrédli, Csc.

©2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomických teorií

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jarmila Suchochlebová

Hospodářská politika a správa

Název práce

Zákon o zemědělství versus zákon o živnostenském podnikání

Anglický název

Law on Agriculture Versus Trade Act

Cíle práce

Bakalářská práce je zaměřená na problematiku živnostenského a zemědělského podnikání. Hlavním cílem je analyzovat průběh a vývoj zemědělského a živnostenského podnikání, porovnání počtu zemědělských a živnostenských podnikatelů. Dále doporučení ke změnám a doplnění zákona o zemědělství.

Metodika

Metodika řešení bakalářské práce je založena na analýze živnostenského a zemědělského podnikání. Praktická část je zaměřena na srovnání zákona a registru živnostenského podnikání se zákonem a registrem zemědělského podnikání. Na základě analýzy teoretických poznatků a výsledků praktické části budou formulovány závěry bakalářské práce.

Rozsah textové části

30 – 40 stran

Klíčová slova

elektronické podání, registr zemědělského podnikatele, registr živnostenského podnikání, zemědělský podnikatel, živnostenský podnikatel

---

Doporučené zdroje informací

BRČÁK, Josef, SEKERKA, Bohuslav, STARÁ, Dana, SVOBODA, Roman. Česká republika ve světle ekonomických teorií. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. 206 s. ISBN 978-80-7380-369-8
Česko. Zákon č. 105/1990 ze dne 23. dubna 1990 o soukromém podnikání občanů a o změně a doplnění zákonů (zákon o soukromém podnikání občanů) [on-line]. 32 s. (PDF) Dostupný z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/> [cit. 2014-06-26].

Česko. Zákon č. 252/1997 Sb. ze dne 24. září 1997 o zemědělství a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o zemědělství) [on-line]. 16 s. (PDF). Dostupný z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=1997&cz=252> [cit. 2014-06-26].

Česko. Zákon č. 455/1991 Sb. ze dne 15. listopadu 1991 o živnostenském podnikání a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o živnostenském podnikání) [on-line]. 40 s. (PDF). Dostupný z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/> [cit. 2014-06-26].

Česko. Zákon č. 570/1991 Sb. ze dne 31. prosince 1991 o živnostenských úřadech a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o živnostenských úřadech) [on-line]. 16 s. (PDF). Dostupný z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/> [cit. 2014-06-26].

SVATOŠ, Miroslav. Ekonomika agrárního sektoru (vybraná témata). 1. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2011. 88 s. ISBN 978-80-213-1846-5

Vedoucí práce

doc. PhDr. Ing. Karel Šrédl, CSc.

Elektronicky schváleno dne 3. 9. 2014

doc. Ing. Josef Brčák, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 05. 02. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Zákon o zemědělství versus zákon o živnostenském podnikání" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne.....

Jarmila Suchochlebová

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. PhDr. Karlu Šrédlovi, Csc. za odbornou pomoc při zpracování mé bakalářské práce.

Zákon o zemědělství versus zákon o živnostenském podnikání

Souhrn

Bakalářská práce na téma „Zákon o zemědělství versus zákon o živnostenském podnikání“ se zabývá vývojem a zhodnocením současného živnostenského a zemědělského podnikání v České republice. První, teoretická část předkládané práce je věnována historickému vývoji podnikání v České republice, vymezení základních pojmů zemědělského a živnostenského podnikání a právní úpravě těchto oblastí podnikání. Dále je součástí teoretické části práce i definice podmínek provozování živnosti a subjektů oprávněných podnikat. Druhá, praktická část bakalářské práce je věnována statistické analýze počtu živnostenských a zemědělských podnikatelů v České republice v současné době a jejich vývoji, a dále pak vývoji počtu jednotlivých druhů živnostenských oprávnění, včetně interpretace získaných výsledků a vlastního doporučení způsobu snížení administrativní zátěže v dané oblasti podnikání.

Klíčová slova: elektronické podání, informační systém, jednotný registrační formulář, zákon o zemědělství, zemědělský podnikatel, živnostenské oprávnění, živnostenský podnikatel, živnostenský rejstřík, živnostenský úřad, živnostenský zákon

Law on Agriculture Versus Trade Act

Summary

This bachelor's thesis named "Agricultural Law and Entrepreneurship Law" is focused on development and assessment of existing small and agricultural entrepreneurship in Czech Republic. First part (theoretical) is focused on the description of the development of entrepreneurial activities in Czech Republic, basic terminology of agricultural and entrepreneurial businesses, their law arrangement and limitations included. The definition of the conditions, requested by law to allow entrepreneurship activities is another part of this theoretical part. Next part of thesis are focused on statistical analyses of the amounts of agricultural and small entrepreneurs in Czech Republic, including the historic data in this field. The statistic volumes of different entrepreneurship permits is also discussed. Comprehensive discussion of results and their interpretation creates the base for recommendations and proposal of measures diminishing administrative workload in such entrepreneurship areas.

Keywords: electronic services, information system, single registration form, Law on agriculture, agricultural entrepreneur, business license, trade entrepreneur, trade register, Licensing Office, Licensing Act

Obsah

OBSAH	3
1 ÚVOD	5
2 CÍL PRÁCE A METODIKA	6
2.1 CÍL PRÁCE	6
2.2 METODIKA	6
3 HISTORIE ČESKÉHO PODNIKÁNÍ	7
3.1 CECHY, CECHOVNÍ SOUSTAVA	7
3.2 PRÁVNÍ ÚPRAVA DO ROKU 1989	11
3.3 OBDOBÍ PO ROCE 1989 AŽ DO SOUČASNOSTI	12
4 ŽIVNOSTENSKÉ PODNIKÁNÍ	14
4.1 ŽIVNOSTENSKÝ ZÁKON	14
4.2 NOVELY ŽIVNOSTENSKÉHO ZÁKONA	15
4.2.1 <i>Novela zákona č. 286/1995 Sb.</i>	15
4.2.2 <i>Novela zákona č. 356/1999 Sb.</i>	15
4.2.3 <i>Novela zákona č. 167/2004 Sb., tzv. „Euronovela“</i>	16
4.2.4 <i>Novela zákona č. 214/2006 Sb.</i>	17
4.2.5 <i>Novela zákona č. 130/2008 Sb.</i>	17
4.2.6 <i>Novela zákona č. 155/2010 Sb.</i>	18
4.2.7 <i>Novela zákona č. 309/2013 Sb.</i>	19
4.2.8 <i>Novela zákona č.140/2014 Sb.</i>	20
4.3 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ ŽIVNOSTENSKÉHO ZÁKONA	21
4.3.1 <i>Definice živnosti a pojmové znaky živnosti</i>	21
4.3.2 <i>Negativní vymezení živnosti</i>	22
4.3.3 <i>Subjekty oprávněné provozovat živnost</i>	22
4.3.4 <i>Podmínky provozování živnosti</i>	23
4.3.4.1 <i>Všeobecné podmínky provozování živnosti</i>	23
4.3.4.2 <i>Zvláštní podmínky provozování živnosti</i>	24
4.4 DĚLENÍ ŽIVNOSTÍ	24
4.4.1 <i>Živnosti ohlašovací</i>	25
4.4.2 <i>Živnosti koncesované</i>	26
4.5 ŽIVNOSTENSKÉ OPRAVNĚNÍ.....	26
4.6 ŽIVNOSTENSKÝ REJSTŘÍK § 60	26
4.7 ŽIVNOSTENSKÁ KONTROLA.....	27
4.8 ŽIVNOSTENSKÝ ÚŘAD.....	27
5 ZEMĚDĚLSKÉ PODNIKÁNÍ	28
5.1 ZÁKON O ZEMĚDĚLSTVÍ	28
5.2 NOVELY ZEMĚDĚLSKÉHO ZÁKONA.....	29
5.2.1 <i>Novela zákona č. 85/2004 Sb.</i>	29
5.2.2 <i>Novela zákona č. 441/2005 Sb.</i>	30
5.2.3 <i>Nález Ústavního soudu č. 409/2006 Sb.</i>	30
5.2.4 <i>Novela zákona č. 179/2004 Sb.</i>	31
5.3 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ ZEMĚDĚLSKÉHO ZÁKONA	31
5.3.1 <i>Subjekty oprávněné provozovat živnost</i>	31
5.3.2 <i>Podmínky provozování živnosti</i>	32
5.3.3 <i>Evidence zemědělského podnikatele</i>	32
5.3.4 <i>Vyřazení z evidence zemědělského podnikatele</i>	32
5.3.5 <i>Správní poplatky</i>	33

6	INFORMAČNÍ SYSTÉMY POUŽÍVANÉ V PRAXI	34
6.1	EVIDENCE ŽIVNOSTENSKÉHO PODNIKATELE	34
6.1.1	<i>Jednotný registrační formulář .....</i>	<i>34</i>
6.2	EVIDENCE ZEMĚDĚLSKÉHO PODNIKATELE	36
7	SLEDOVANÉ EKONOMICKÉ UKAZATELE	38
7.1	ŽIVNOSTENSKÉ PODNIKÁNÍ	38
7.1.1	<i>Vývoj počtu živnostenských podnikatelů.....</i>	<i>38</i>
7.1.2	<i>Vývoj počtu jednotlivých živností v České republice .....</i>	<i>40</i>
7.1.2.1	<i>Živnosti ohlašovací .....</i>	<i>40</i>
7.1.2.2	<i>Živnosti koncesované .....</i>	<i>42</i>
7.2	ZEMĚDĚLSKÉ PODNIKÁNÍ	43
7.2.1	<i>Vývoj počtu zemědělských podnikatelů.....</i>	<i>43</i>
7.2.2	<i>Místní příslušnost živnostenského úřadu Magistrátu města Mostu .....</i>	<i>48</i>
8	ZHODNOCENÍ	49
9	ZÁVĚR.....	51
10	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	54
11	SEZNAM GRAFŮ	58
12	SEZNAM TABULEK	59
13	SEZNAM OBRÁZKŮ	59
14	PŘÍLOHY	60

1 ÚVOD

Podnikání je hnacím motorem ekonomiky většiny států a je tak ve středu zájmu jak obyvatel provozujících podnikatelské aktivity, tak i orgánů veřejné moci, které jednak vytvářejí prostředí a legislativu podporující podnikání, a na druhou stranu vykonávají dozor nad činností podnikatelů. Základem tržní ekonomiky každého státu, tedy i České republiky, jsou malé a střední podniky, které jsou významnou hnací silou podnikatelské sféry, hospodářského růstu a inovací. Jelikož jsou malé a střední podniky obecně odolnější proti hospodářské recesi, lépe reagují na změny trhu a jsou také významným zaměstnavatelem, je jednou z priorit vlády České republiky podpora jejich konkurenceschopnosti. Malé a střední podniky také hrají významnou roli v rozvoji vnitřního potenciálu jednotlivých krajů České republiky, jelikož jsou s daným regionem významně podnikatelsky i společensky spjaty a na jejich činnost je často navázána i činnost tamějších malých živnostníků.

Rozvoj podnikání je ovlivněn řadou faktorů, mezi primární faktory rozvoje podnikání patří např. geografické podmínky regionu, průmyslová tradice a hospodářská situace regionu či sociální struktura obyvatelstva. Neméně důležitý je pro podnikání i historický vývoj a vnitřní politické uspořádání státu, což můžeme jasně vidět i na příkladu poválečného Československa. Proces socializace, respektive znárodnění soukromého majetku v poválečném období, měl významný negativní dopad na podnikatelské prostředí státu, a ačkoliv vláda slibovala podporu soukromého podnikání, fakticky došlo během čtyřicetileté vlády komunistické strany k jeho naprosté devastaci. Rozhodující tak byl pro české podnikání rok 1989, kdy došlo k pádu komunistického režimu a především pak rok 1991, kdy byla novou vládou přijat zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (dále jen „živnostenský zákon“). Živnostenský zákon během téměř čtyřadvaceti let své účinnosti prošel několika desítkami novel, které reagovaly na vývoj společnosti a soukromého podnikání v České republice. Změny podnikatelské legislativy směřují především ke zjednodušení podmínek pro vstup do podnikání a ke snížení administrativní zátěže pro podnikatele, respektive k podpoře rozvoje podnikatelské sféry malých a středních podnikatelů, která je pro stát naprosto zásadní.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem bakalářské práce je analýza současné právní úpravy živnostenského a zemědělského podnikání v České republice. Úvodní část je věnována zhodnocení vývoje legislativy živnostenského a zemědělského podnikání na území České republiky od roku 1992 s důrazem na změny, které přinesly jednotlivé novely právních norem, které podnikání v těchto oblastech upravují. Dále je zaměřena na problematiku obsaženou v živnostenském zákoně, konkrétně na charakteristiku jednotlivých druhů živností, definici subjektů oprávněných provozovat živnost, všeobecné a zvláštní podmínky provozování živnosti, působnost živnostenských úřadů a charakteristiku živnostenského rejstříku. Následující část práce je věnována zemědělskému podnikání, jako další z forem podnikání v České republice, především pak vymezení pojmu zemědělského podnikatele. Dílčím cílem, bakalářské práce, je statistické srovnání počtu podnikatelů na úseku živnostenského a zemědělského podnikání včetně jeho interpretace, porovnání počtu vydaných živnostenských oprávnění pro jednotlivé živnosti a vývoj počtu zemědělských podnikatelů registrovaných Magistrátem města Mostu, odborem živnostenský úřad.

2.2 Metodika

Bakalářská práce je rozvrhnutá do dvou částí – teoretické, resp. rešeršní části, a praktické části. Teoretická část je věnována historickému vývoji podnikání na území České republiky, novelám živnostenského a zemědělského zákona, vymezení základních pojmů používaných v podnikání a specifikaci jednotlivých druhů živností; a byla zpracována na základě analýzy příslušných zákonů, odborné literatury, internetových zdrojů dat a odborných konzultací s vedoucím bakalářské práce doc. Ing. PhDr. Karlem Šrédlem, Csc. Praktická část vychází z konkrétních dat týkajících se živnostenského a zemědělského podnikání, dostupných z internetových stránek Ministerstva průmyslu a odvodu České republiky, Ministerstva zemědělství České republiky a Informačního systému Evidence zemědělského podnikatele a jsou v ní využity základní statistické metody a následná interpretace výsledků.

3 HISTORIE ČESKÉHO PODNIKÁNÍ

Tato kapitola bude zaměřená na historický vývoj podnikání v České republice. Od cechovní soustavy až po současné podmínky provozování živnosti.

3.1 Cechy, cechovní soustava

Řemesla jsou a byla jedním ze základních předpokladů drobného podnikání. Rozvoj řemesel souvisel se zakládáním měst v českých zemích a s tím souvisela potřeba regulace a stanovení určitých pravidel. Počátkem 13. století se řemeslníci sdružovali do tzv. cechů. Nejstarší zmínky o cechu krejčích a cechu zlatníků pochází z roku 1318 a z roku 1324. Cechy se v českých zemích objevily až ve 14. století, nejprve ve velkých městech, později se rozšířily i do měst menších.¹

Po dobu své existence prošly cechy řadou zlomových období a jejich vznik lze vnímat jako ochranu proti nežádoucí konkurenci. Cechy byly veřejnoprávními korporacemi, které měly povinné členství a plnily funkci živnostensko-policejní, soudní, ale i další. Hlídaly ceny a pokoušely se reglementovat i množství výrobků a počet mistrů v příslušném oboru. Činnost cechu byla regulovaná na základě samosprávy, měla i své řídicí orgány. V jejím čele stál cechmistr a kolektivním orgánem byla valná hromada. Charakteristický znak cechů byl egalitarismus, projevující se v tom, že všem mistrům byly zaručeny stejné podmínky pro výrobu a odbyt. Tím byla mezi nimi vyloučena konkurence. Toto garantovalo kupcům výrobky náležité kvality.²

I přes činnost cechů docházelo k prohlubování rozdílů mezi chudými a bohatými mistry, což postavení cechů oslabovalo. Dále ho oslabovalo i vnější okolí, neboť existovali řemeslníci, kteří své řemeslo mohli provozovat bez cechovní organizace, a to na základě povolení krále. Vedle těchto řemesel existovala i řemesla svobodná, jako např. knihtiskaři nebo lékárníci, kteří nepodléhali cechovní organizaci. Mimo cechy pracovali i řemeslníci na dvorech aristokracie a dvorští umělci.³

---

¹ FIALA, J. a kolektiv, Živnostenské právo, s. 5

² Tamtéž, s. 5

³ HORZINKOVÁ, E., Koncesní systém v živnostenském podnikání, s. 12

Již v tomto období se začaly projevovat první známky koncesního systému, neboť král povoloval provozovat živnost bez cechovního oprávnění. Cechy byly dále ovlivňovány vydáním policejního řádu císaře Rudolfa proti drahotě, který reguloval rostoucí ceny.⁴

Obchodování velice souviselo s rozvojem trhu a radní pochopili, že trhy jsou významným zdrojem příjmu a vybírali poplatky od obchodníků. Na druhou stranu zase obchodníci získali výhodu provozovat živnost na tržišti, kde byla stanovena pravidla poctivé soutěže a spravedlivých cen. V 15. století se vrchnost snažila podnikat a rozhodovala o tom, kdo může vstoupit do cechu. Větší pronikání vrchnosti do podnikání se projevilo až v 16. století. V 17. století byla zpřísněna cechovní soustava, která stanovovala počet tovaryšů a přijímání nových učňů, které bylo podmíněno vysokými poplatky. Státní aparát omezil cechovní výsady pod vlivem merkantelistů⁵ v polovině 18. století.⁶

Nepříznivé období pro cechy nastalo po třicetileté válce. Poničená země potřebovala pozvednout hospodářství, zajistit vojenské potřeby státu a prostředky na fungování jeho orgánů a tak byly vytvářeny tlaky na zvýšení produkce, kterou cechy nebyly schopny zajistit. V tomto období dochází k potlačení činnosti cechů a rozvoje manufaktur. Vznik manufaktur znamenal přelom v organizování výroby a obchodu. V raném období šlo hlavně o rozptýlenou manufakturu, vlivem rozvoje pak vznikaly manufaktury centralizované.⁷

Karel IV. vydal v roce 1731 a 1739 generální cechovní patenty a generální cechovní artikuly, které měly sjednotit cechovní předpisy. Zakládání nových cechů bylo možné jen se svolením státu. Kontrolní činnost prováděl cechovní inspektor, počet tovaryšů se zvýšil a úřady ovlivňovaly počet mistrů. Na základě patentu z roku 1725 mohli řemeslnickou činnost provozovat i ti řemeslníci, které cechy odmítly přijmout.⁸

---

⁴ WINTER, Z., Český průmysl a obchod v 16. věku, s. 72-73

⁵ Merkantilismus je považován za první buržoazní ekonomickou teorii vznikl v Západní Evropě v 15.-17. století a prosazoval státní zásahy do ekonomiky. Moc státu byla závislá na zásobách drahých kovů. Zřizovaly se manufaktury (na severu Čech textilní a sklářské), zakázal se vývoz surovin do zahraničí. Mezi představitelé patří francouzský ekonom, právník a ministr financí J.B. Colbert.

⁶ HORZINKOVÁ, E., Koncesní systém v živnostenském podnikání, s. 13

⁷ FIALA, J. a kolektiv, Živnostenské právo, s. 6

⁸ Tamtéž, s. 6

V průběhu 18. století panovníci stále více zasahovali do práv cechů a prosazovali svobodu podnikání. Cechovní samospráva ustupovala do pozadí a nahrazovalo jí rozhodování správních úřadů a jen málo živností zůstalo svobodných. V době vlády Karla IV. v období osvíceného absolutismu (1711-1740) se hovořilo o koncesní soustavě, která pokračovala i za vlády Marie Terezie. Jednalo se o to, že udělování práva mistrovského přešlo plynule na městské a vrchnostenské úřady a tím byla cechovní soustava nahrazena soustavou koncesní. V této době už cechy neměly v podstatě žádný význam, neboť jejich činnost nahrazovala tovární výroba. K jejich zániku došlo až na základě vydání císařského patentu č. 227/1859 ř.z. - živnostenského řádu. I když tento právní předpis vycházel z principu svobody podnikání, byly v něm zaznamenány známky cechovnictví.⁹

Po více než sto let byl císařský patent č. 227/1859 ř.z. základem právní úpravy živnostenského práva. Platil pro celé Rakousko-Uhersko. Za tuto dobu byl několikrát novelizován, takže mnohá ustanovení nabyla jiné povahy a obsahu např. tzv. řemeslnická novela, organizační novela nebo novela zák. č. 218/1896 ř.z., jimiž byly zřízeny živnostenské soudy (nahrazené v roce 1931 soudy pracovními). Ukončen byl až zákoníkem práce. Volný přístup ke všem živnostem měl každý svéprávný občan, který měl pouze daňovou povinnost. V této době byl zaveden institut tzv. nuceného společenství, což byly v podstatě přetvořené cechy. Tento živnostenský řád měl sloužit jako obecný předpis upravující veškeré podmínky podnikání, nejen živnostenského, ale především továrního.¹⁰

Pojem živnosti nebyl legálně definován. Judikatura Nejvyššího soudu a literatura byly toho názoru, že jde o výdělečnou činnost provozovanou samostatně, na odbyt a za účelem dosažení zisku. Činnost musela být pravidelná či trvalá. Živnostenský řád se vztahoval na všechna živnostensky provozovaná zaměstnání, ať se jednalo o výrobu, obchod či služby. Nevztahoval se však na zaměstnání a podniky, které byly vyjmuty buď proto, aby jim byla zabezpečena větší volnost, nebo naopak, protože se podrobovaly přísnějším předpisům (nevztahoval se na státní monopoly a regály).¹¹

---

⁹ HORZINKOVÁ, E., Koncesní systém v živnostenském podnikání, s. 14

¹⁰ FIALA, J. a kolektiv, Živnostenské právo, s. 6

¹¹ Některé činnosti byly výsostným právem panovníka (regálem) např. výroba a prodej soli. Ustanovení živnostenského řádu se nevztahovala na regál mincovnictví, regál loterní a regál poštovní.

Činnosti, které byly vyjmuty, bylo možné provozovat jednak svobodně a jednak na základě zvláštního povolení (koncese nebo licence). Mezi tyto povolání byly zařazeny například tyto činnosti soukromé vyučování, provozování veřejného skladiště, ale i k pořádání veřejných zábav a představení všeho druhu.¹²

Živnostenský řád původně klasifikoval živnosti podle podmínek vzniku živnostenského oprávnění a rozděloval je na svobodné a koncesované. Řemeslnickou novelou zákona č. 39/1883 ř.z. byly živnosti rozděleny na svobodné, řemeslné a koncesované. Mimo toto členění se objevovaly i jiná členění např. osobní (živnostenská oprávnění zanikala smrtí), reální (přecházela na dědice) a další. Živnosti řemeslné byly taxativně vymezeny (šlo např. o kováře, zámečníky, zlatníky, obuvníky a jiné). K výkonu této činnosti se vyžadovala zručnost, která se získávala vyučením v řemeslnickém učilišti či střední odborné škole. Nejprísnější požadavky byly kladeny na koncesované živnosti. Šlo o taková povolání a činnost, k jejichž výkonu se požadovala zvláštní kvalifikace i morální a občanská úroveň řemeslníka. V živnostenském řádu byly koncese taxativně vymezeny (např. výroba a prodej zbraní, provozování cestovní kanceláře, letectví a řada dalších). Uchazeč o koncesi musel splňovat vedle obecných náležitostí ještě náležitosti zvláštní. Jednalo se o spolehlivost, zvláštní způsobilost a přípustnost z hlediska policie (zdravotní, mravní, bezpečnostní, požární a dopravní). Žadatel musel řádně a včas platit daně, požívat úcty a vážnosti od svého okolí. Dále se posuzovalo, zda požadovaná činnost není dostatečným způsobem zajištěná státem, jak jsou chráněny veřejné zájmy, potřeby obyvatelstva jiná hlediska.¹³

Činnost živnostenských úřadů vykonávaly okresní, zemské a politické úřady, ministerstvo obchodu a resortní ministerstva. Živnostenské soudy, které vznikly na základě zákona č. 218/1896 ř.z., řešily spory mezi podnikateli a dělníky a dále spory mezi dělníky stejného závodu.¹⁴

---

¹² FIALA, J. a kolektiv, Živnostenské právo, s. 7

¹³ Tamtéž, s. 8

¹⁴ Tamtéž, s. 9

3.2 Právní úprava do roku 1989

Právní úprava živnostenského podnikání v období první republiky stále vycházela z živnostenského řádu platného za Rakouska-Uherska. Liberalistický systém umožnil velký rozvoj řemesel, tím však docházelo k podstatnému nárůstu některých živností, což se výrazně projevilo v období hospodářské recese 30. let. Snahou o řešení této situace bylo zavedení tzv. numerus clausus živností, které spočívalo v tom, že ke zřízení nebo opětovnému zahájení určitých druhů živností musel být udělen předchozí souhlas státních orgánů. Podnikatelská svoboda byla omezena uplatněním nového všeobecného koncesního systému na základě vládních nařízení č. 219/1938 Sb., ze dne 9. října 1938 a č. 265/1938 Sb., ze dne 4. listopadu 1938, o dočasných omezeních v živnostenské a jiné výtěžné činnosti. Toto opatření znamenalo, že živnosti byly povolovány, jen pokud nebyly vzneseny námitky z hospodářských důvodů, způsobených stavem branné pohotovosti státu nebo obsazením některých území státu cizí mocí či z důvodu veřejného nebo později obecného zájmu.¹⁵

Poválečné období mělo pro živnostenské podnikání velmi špatný dopad. Protektorátní i německé orgány měly např. právo zastavovat výrobu, ovlivňovaly počet pracovních míst, přiděl potraviny a suroviny. Docházelo ke konfiskaci majetku německých živnostníků a řemeslníků, koncesní systém se zpřísnil a zvýšila se kontrola ze strany státu. Po válce roku 1945 došlo k rozsáhlému znárodnování, kdy byly znárodnovány některé průmyslové a potravinářské podniky, veškeré akciové banky a soukromé pojišťovny.¹⁶

V období před únorem 1948 byly zaznamenány sliby všech politických stran o rozvoji a podpoře soukromého podnikání. Ve skutečnosti však došlo k likvidaci soukromého sektoru. Definitivní zánik řemesel a soukromých živnostenských podniků nastal v 50. letech. Některá řemesla byla přesunuta do průmyslových a komunálních podniků jiná zase do výrobních družstev. V 60. letech se objevily podněty k obnovení tržního systému, ale ty byly potlačeny v období tzv. normalizace. Hledání vhodného východiska pro pozvednutí československého hospodářství bylo spatřováno i v soukromém podnikání. Snaha vyústila 8. prosince 1982 vydáním nařízení vlády č. 154/1982 Sb., o poskytování služeb občany na základě povolení národního výboru. Podle tohoto nařízení

---

¹⁵ FIALA, J. a kolektiv, Živnostenské právo, s. 10

¹⁶ HORZINKOVÁ, E., Koncesní systém v živnostenském podnikání, s. 10

mohla být občanům udělována povolení ke službám řemeslnickým, včetně údržby bytových fondů, bytů, úklidu, služeb nosičů, kopáčských prací, osobních služeb, a provozování přívozu. Ani přes tato opatření nebyla podnikatelská aktivita příliš rozšířená. Příčinou bylo to, že povolení bylo možné udělit pouze na přesně vymezené činnosti a za určitých podmínek (věk, odbornost, zdravotní způsobilost a další).¹⁷

3.3 Období po roce 1989 až do současnosti

Právní úprava živnostenského podnikání byla postavena na několika zákonech. Zásadní změnu pro oblast podnikání přinesl zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů, který nabyl účinnosti 1. května 1990 a upravoval individuální podnikání fyzických osob. Druhým důležitým zákonem pro podnikání občanů byl zákon č. 103/1990 Sb., který měnil a doplňoval hospodářský zákoník. Tento zákon umožňoval společné podnikání fyzických osob formou obchodních společností. Významný byl i zákon č. 104/1990 Sb., o akciových společnostech, ten sloužil pro případy, kdy chtěli občané podnikat společně.¹⁸

Vymezení podnikatelské činnosti zákonem č. 105/1990 Sb., bylo velice široké, od provozování výroby, obchodu až po poskytování služeb a prací. Šlo o veškeré činnosti běžně provozované v národním hospodářství, s výjimkou činností, které byly právními předpisy zakázány. Tato oprávnění vznikala registrací u příslušného okresního národního výboru. Pokud občan splnil předpoklady pro výkon podnikatelské činnosti, příslušný úřad pouze konstatoval splnění těchto předpokladů a vydal rozhodnutí o registraci. Některé podnikatelské činnosti však podléhali souhlasu státního orgánu. Povolení podle zvláštních právních předpisů bylo podmínkou následné registrace.¹⁹

Rozhodujícím byl pro živnostenské podnikání rok 1991, kdy byl přijat zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), který nabyl účinnosti 1. ledna 1992. Současně byl s tímto zákonem přijat i zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech (zákon o živnostenských úřadech), ve znění pozdějších předpisů, který stanovil strukturu živnostenských úřadů a jejich působnost. V podstatě živnostenský zákon částečně navázal na živnostenský řád z roku 1859, ale byl také inspirován rakouskou

---

¹⁷ HORZINKOVÁ, E., *Koncesní systém v živnostenském podnikání*, s. 21

¹⁸ *Tamtéž*, s. 22

¹⁹ *Tamtéž*, s. 23

a německou právní úpravou, podmínkou však byla jeho úprava k našemu právnímu systému. Živnostenský zákon s účinností od 1. ledna 1992 obsahoval 57 řemeslných živností, 49 vázaných a 37 koncesovaných živností.²⁰

---

²⁰ BABŠICKÁ, V., Zákon o živnostenské podnikání a zákon o živnostenských úřadech v, s. 212

4 ŽIVNOSTENSKÉ PODNIKÁNÍ

Tato kapitola bude zaměřena na živnostenský zákon, především jeho novely, definici pozitivního a negativního vymezení živnosti, podmínky pro vznik živnostenského oprávnění, subjekty oprávněné provozovat živnost a řadu dalších pojmů živnostenského zákona.

4.1 Živnostenský zákon

Zásadou, o kterou se opírá koncepce živnostenského zákona, je spojení dvou zdánlivě protikladných principů. Na jedné straně ochrana veřejného zájmu a na straně druhé svoboda podnikání. Princip svobody podnikání vychází z volného fungování trhu, s tím, že jsou akceptovány jeho samoregulační schopnosti. Principy ochrany veřejného zájmu jsou uplatňovány tam, kde dochází v určité míře k omezení soukromých zájmů, hrozí ohrožení zdraví a života, bezpečnosti, majetkových hodnot, ale i tam, kde je neméně důležitá ochrana zájmu spotřebitele.²¹

Živnostenský zákon je veřejnoprávní normou upravující nerovné postavení mezi dvěma subjekty. Jedním a také nadřazeným, je živnostenský úřad, který je nositelem veřejného zájmu. Na druhé straně stojí subjekty oprávněné podnikat nebo subjekty, které teprve o živnostenské oprávnění žádají. Tento zákon umožňuje podnikat fyzickým osobám, právnickým osobám a za určitých podmínek i zahraničním osobám. Živnostenský zákon je hmotně právním předpisem, který upravuje práva a povinnosti subjektů živnostensko-právních vztahů. Živnostenský úřad při rozhodování o procesně právních vztazích využívá subsidiárně k živnostenskému zákonu i správní řád.²²

---

²¹ HORZINKOVÁ, E., *Koncesní systém v živnostenském podnikání*, s. 24

²² PRŮCHA, P., *Živnostenské právo*, s. 15

4.2 Novely živnostenského zákona

Pro živnostenský zákon je příznačné, že byl více než 100 krát novelizován, přičemž se střídaly tendence liberální a tendence opačné. Příčiny lze spatřovat v tom, že přijaté právní normy se špatně aplikují v praxi. Některé novely byly zásadnějšího charakteru a jiné představovaly jen menší úpravy jednotlivých ustanovení tohoto zákona a odrážely změny zvláštních právních předpisů.

4.2.1 Novela zákona č. 286/1995 Sb.

Po řadě dílčích novel živnostenského zákona přišla novela zákona č. 286/1995 Sb., a to s účinností od 1. ledna 1996, která přinesla změnu celkové koncepce živnostenského zákona. Tento zákon nově zavedl institut provozování živnosti průmyslovým způsobem, některé činnosti byly zařazeny do živností volných a jiné naopak vyřazeny. Např. dříve koncesovaná živnost „Hostinská činnost“ byla od 1. ledna 1996 živností řemeslnou, obdobně tomu bylo i se živností kominictví. Nebo živnost volná „Manikúra“ se stala živností řemeslnou. Snížil se počet živností, u kterých byl kladen důraz na prokázání odborné způsobilosti na 99. Nově byla upravena i živnostenská kontrola a provozování živnosti v provozovně i mimo ni. Dále tato novela upravovala i podnikání zahraničních osob, kdy doklady předložené zahraniční osobou musely být ověřené (superlegalizovány) a přeloženy do jazyka českého. Převratnou změnou bylo pro zahraniční fyzické osoby dokládání dokladů o bezúhonnosti, původně tyto doklady nebyly požadovány. Žadatel musel předložit nejen doklady o bezúhonnosti vydané státem podle občanství, ale i ze státu kde pobýval déle než tři měsíce v posledních třech letech.²³

4.2.2 Novela zákona č. 356/1999 Sb.

Další novela živnostenského zákona, která přinesla zpřísnění podmínek živnostenského podnikání, byla novela zákona č. 356/1999 Sb., s účinností od 1. března 2000. Tato novela zákona zpřísnila podmínky provozování živnosti pro zahraniční osoby, požadavky na odpovědného zástupce, dále stanovila seznam živností, jejichž výkon je podnikatel povinen zajistit pouze fyzickými osobami splňujícími odbornou způsobilost, Podnikatelům nově stanovila povinnost vydávat při prodeji zboží doklad o prodeji zboží.

---

²³ BABŠICKÁ, V., Zákon o živnostenském podnikání a zákon o živnostenských úřadech, s. 21

Dále byly upraveny všeobecné podmínky provozování živnosti konkrétně § 6 živnostenského zákona, který stanovil, že za bezúhonnou se nepovažuje osoba, která byla odsouzena za úmyslný trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání alespoň jednoho roku. Neméně důležitým krokem byla i povinnost doložit právní důvod pro užívání prostor sídla (dříve místa podnikání) nebo umístění organizační složky podniku. Tato povinnost se vztahovala i na stávající podnikatele a to do jednoho roka od nabytí účinnosti tohoto zákona.²⁴

4.2.3 Novela zákona č. 167/2004 Sb., tzv. „Euronovela“

V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie byla přijata novela (tzv. Euronovela) zákona č. 167/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Česká republika se stala členem Evropské unie 1. května 2004 a k tomuto datu nabyla účinnosti i tato novela. Tento krok významně ovlivnil podobu živnostenského zákona. Požadavkem novely bylo přiblížit naši právní legislativu legislativě Evropského společenství, zejména právo podnikání a právo na volné poskytování služeb.²⁵

Euronovela sjednotila podmínky pro získání živnostenských oprávnění jak občanů České republiky, tak i zahraničních fyzických osob, které jsou občany členských států Evropského unie, a rovněž státních příslušníků jiných smluvních států Dohody o Evropském hospodářském prostoru a občanů Švýcarské konfederace. V souvislosti s tím došlo i ke změnám uznávání odborné kvalifikace pro příslušníky členských států Evropské unie. V případě získání živnostenského oprávnění zahraniční fyzické osoby (tzv. občan třetí země) se živnostenské oprávnění vydávalo na dobu povoleného pobytu. Toto opatření značně ulehčilo práci živnostenským úřadům, neboť v živnostenském rejstříku nezůstávaly osoby, které již na území České republiky nemají pobyt. Těmto osobám živnostenské oprávnění zanikalo ze zákona. Na druhou stranu docházelo, ale i v současné době stále dochází k opominání podání žádosti o prodloužení platnosti živnostenského oprávnění.²⁶

---

²⁴ HORZINKOVÁ, E., Živnostenský zákon v praxi 2010/2011, s. 7-11

²⁵ BABŠICKÁ, V., Živnostenský zákon s komentářem, s. 24

²⁶ Tamtéž, s. 25

4.2.4 Novela zákona č. 214/2006 Sb.

Novela zákona č. 214/2006 Sb., kterou se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů nabyla účinnosti 1. srpna 2006. Uvedená novela zákona byla zaměřena na snížení administrativní zátěže podnikatelů. Jednou z pozitivních změn pro podnikatele bylo, že odpadla povinnost předkládat doklady od zdravotní pojišťovny a od okresní správy sociálního zabezpečení. Tato povinnost byla delegována na živnostenské úřady.²⁷

Vláda České republiky na základě svého programového prohlášení schválila projekt Zjednodušení administrativních postupů (ZAP). Tento projekt usnadňuje nejen vstup do podnikání, ale i v průběhu podnikatelské činnosti. Má usnadnit plnění administrativních záležitostí vůči orgánům veřejné správy. V rámci tohoto projektu ZAP se živnostenské úřady staly centrálním registračním místem pro podnikatele. Provoz CRM byl zahájen v průběhu roku 2005. Další etapou tohoto projektu bylo zapracování příslušných legislativních změn, na základě kterých je umožněna praktická realizace projektu ZAP. V tomto směru došlo k legislativní úpravě pravomoci CRM a nastavení pravidel vzájemné komunikace mezi jednotlivými dotčenými orgány veřejné správy. Byl zaveden jednotný registrační formulář, který umožnil podnikateli učinit oznamovací povinnost vůči dotčeným orgánům na jednom úřadě. V praxi to znamená, že prostřednictvím CRM je možné kromě ohlášení živnosti a podání žádosti o koncesovanou živnost provést například daňovou registraci, podat oznámení vůči orgánům České správy sociálního zabezpečení, úřadu práce nebo zdravotní pojišťovně.²⁸

4.2.5 Novela zákona č. 130/2008 Sb.

Přijetím zákona č. 130/2008 Sb., došlo k zásadním systémovým změnám zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, která nabyla účinnosti 1. července 2008. Účelem bylo například zjednodušit vstup do podnikání začínajícím mladým podnikatelům a změnit požadavky na kvalifikaci. Novelou tohoto zákona byly zrušeny živnostenské listy a koncesní listiny, které byly

---

²⁷ HORZINKOVÁ, E., URBAN V., Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem, s. 9

²⁸ Tamtéž, s. 9

nahrazeny výpisem z živnostenského rejstříku (na tomto výpisu může být uvedeno i několik živností). Byla zrušena místní příslušnost k živnostenským úřadům. V praxi to znamená, že podnikatel může učinit své podání na kterémkoliv živnostenském úřadu v České republice bez ohledu na své bydliště nebo u právnické osoby sídlo.²⁹

Kromě toho došlo ke zredukování volných živností z původních 125 pouze na jednu, která měla 80 oborů (v současné době je pouze 79 oborů živností volných). Tímto krokem se výrazně snížil počet živností. Dále se některá živnostenská oprávnění sloučila jako například „Zámečnictví, nástrojářství“, „Slévárenství, modelářství“ jiná byla převedena z vázaných živností do živností volných jako třeba „Provozování cestovní agentury“ nebo „Zastupování v celním řízení“. Novela živnostenského zákona nově stanovila, možnost podnikateli přerušit provozování živnosti na libovolně dlouhou dobu tzn. jednorázově jedním oznámením i na dobu delší. Dříve byl podnikatel limitován dobou přerušení (pouze na dva roky), po této novele si podnikatel určí sám dobu, na kterou chce živnost přerušit.³⁰

Tato novela se výrazně dotkla i zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Dříve ohlašovatel zaplatil správní poplatek za ohlášení živnosti 1.000,- Kč, za podání žádost o koncesní listinu poplatek 2.000,- Kč., v případě změny živnostenského oprávnění činil poplatek 100,-Kč nebo 500,-Kč. V současné době pokud ohlašoval nevlastní žádné živnostenské oprávnění, musí zaplatit správní poplatek 1.000,- Kč za vstup do podnikání. Při dalším ohlášení živnosti, případně žádosti o koncesní listinu, zaplatí poplatek ve výši 500,- Kč. Jestliže podnikatel žádá o rozšíření provozování živnosti o obor živnosti volné, nepodléhá tato změna správnímu poplatku. Tímto došlo ke snížení vybraných správních poplatků u jednotlivých živnostenských úřadů.³¹

4.2.6 Novela zákona č. 155/2010 Sb.

1. srpna 2010 nabyl účinnosti zákon č. 155/2010 Sb., který měl opět snížit administrativní zátěž podnikatelů a usnadnit jim vstup do podnikání. Nově byl upraven § 6 odst. 2 živnostenského zákona, který se týká všeobecných podmínek provozování

---

²⁹ HORZINKOVÁ, E., Živnostenský zákon v praxi 2010/2011, s. 7-11

³⁰ Tamtéž, s. 7-11

³¹ Zákon č.634/2004 Sb., zákon o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 12.2.2015]

živnosti, a to bezúhonnosti. Nově právní úprava spočívala zejména v tom, že nadále je bezúhonnost fyzické osoby hodnocena výhradně z hlediska pravomocného odsouzení pro trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže byl trestný čin spáchán v souvislosti s podnikáním anebo s předmětem podnikání, o který žádá nebo, který ohlašuje. Nezkoumá se tedy ani to, jaký trest byl uložen ani doba trvání trestu, ale výhradně to zda osoba byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně nebo trestný čin byl spáchán v souvislosti s podnikáním nebo s předmětem podnikání, který osoba ohlašuje.³²

4.2.7 Novela zákona č. 309/2013 Sb.

Dne 17. října 2013 nabyl účinnosti zákon č. 309/2013 Sb., kterým se měnil zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů. Změnou živnostenského zákona došlo k rozšíření předmětu podnikání stávající koncesované živnosti „Výroba a úprava kvasného lihu, konzumního lihu, lihovin a ostatních alkoholických nápojů (s výjimkou piva, ovocných vín, ostatních vín a medoviny a ovocných destilátů získaných pěstitelem pálením) o „Prodej kvasného lihu a lihovin“. Hlavním důvodem bylo zabránit černému trhu s lihovinami. Cílem tohoto opatření bylo získat přehled o prodejích lihovin a umožnit tak lepší kontrolu prodeje nezdaněného a nekvalitního alkoholu. Prodej lihovin byl až dosud uskutečňován v rámci oprávnění k provozování živnosti volné "Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona" a na základě oprávnění pro řemeslnou živnost "Hostinská činnost". Uvedené živnosti mohlo v této době provozovat cca 2 miliony fyzických a právnických osob (stav k 30. 9. 2012). Z toho mělo podle živnostenského rejstříku oprávnění k provozování živnosti volné 1 905 087 podnikatelů, k provozování uvedené živnosti řemeslné 185 373 podnikatelů a k provozování citované živnosti koncesované 296 podnikatelů. Obchodem s lihem a lihovinami se však reálně zabývá pouze část z uvedeného počtu subjektů, které lze obtížně identifikovat, což spíše znesnadňovalo kontrolu nakládání s lihem a lihovinami.³³

---

³² Živnostenské podnikání a předpisy regulující podnikání, s. 9

³³ Důvodová zpráva k zákonu č. 309/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 12.2.2015]

4.2.8 Novela zákona č.140/2014 Sb.

1. ledna 2015 nabyla účinnosti novela zákona č. 140/2014 Sb., kterou se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Tato novela navazuje na program snižování administrativní zátěže podnikatelů, který byl zahájen v roce 2005 usnesením vlády č. 421 ze dne 13. dubna 2005.³⁴

V roce 2008 byl usnesením vlády č. 446 ze dne 21. dubna 2008 přijat „Plán snižování administrativní zátěže podnikatelů“ do roku 2010 s cílem snížit tuto zátěž o 20 % oproti roku 2005 a následně usnesením vlády č. 308 ze dne 27. dubna 2010 byl termín realizace plánu posunut do roku 2012 a cíl snížit zátěž zvýšen na 25 %. V souvislosti s tímto projektem byly přijaty i novely dalších zákonů např. zákon o archivnictví a spisové službě nebo zákon o elektronických dokumentech. Cílem této novely je ukládání dokumentů v datovém uložišti živnostenského rejstříku.³⁵

V praxi to bude realizováno tak, že při předkládání dokladů při ohlášení živnosti, žádosti o koncesi nebo oznámené změně (pokud to zákon vyžaduje), podnikatel předloží potřebné doklady tj. (doklady o praxi, vysvědčení, osvědčení o rekvalifikaci, výpisy z evidence trestů zahraničních osob, doklad prokazující právní důvod pro užívání prostor, kde je umístěno sídlo nebo organizační složka závodu zahraniční osoby) a živnostenský úřad vytvoří elektronické kopie, které uloží do živnostenského rejstříku, aby byly k dispozici všem živnostenským úřadům. Podnikatel tak nebude povinen tyto doklady při následných jednáních znovu předkládat, pokud skutečnosti, které tyto doklady osvědčují, zůstaly beze změny. Elektronické kopie listin předložených podnikatelem budou součástí neveřejné části živnostenského rejstříku.³⁶

---

³⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 140/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 12. 2.2015]

³⁵ Důvodová zpráva k zákonu č. 140/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 12. 2.2015]

³⁶ <http://www.hradeckralove.org/urad/nove-predpisy>

4.3 Vymezení základních pojmů živnostenského zákona

4.3.1 Definice živnosti a pojmové znaky živnosti

Vymezení pojmu živnosti je uvedeno v § 2 živnostenského zákona, který říká „*Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem*“. Aby mohla být každá činnost považována za živnost, musí být naplněny všechny pojmové znaky živnosti uvedené v § 2 živnostenského zákona, přičemž tato činnost nesmí být vyloučena z režimu tohoto zákona.³⁷

„*Soustavnost určité činnosti znamená provozování této činnosti nejen trvale, ale například jen v určitém ročním období anebo opakovaně při určitých příležitostech, byť nepravidelných*“.³⁸ Zde můžeme poukázat například na zednictví, které je na počasí a ročním období poměrně závislé.

„*Podnikání pod vlastním jménem je typickým rozlišovacím znakem podnikání od závislého vztahu (například pracovního poměru)*“.³⁹ Veškeré právní úkony související s podnikatelskou činností činí pod vlastním jménem.

Kritérium odpovědnosti lze definovat jako odpovědnost podnikatele za výsledek jeho podnikatelské činnosti, kdy nemůže přenést odpovědnost na jinou osobu, i když může na jiné osobě žádat například náhradu škody. Ve vztahu ke svým obchodním partnerům a ke státu se této odpovědnosti nemůže zprostit.

Důležitým faktorem každé podnikatelské činnosti je **dosažení zisku**. Výsledek podnikatelské činnosti, tj. dosažení zisku nebo ztráty, není důležitý, neboť pro posouzení, zda je určitá činnost živností či nikoliv, je rozhodující účel, za jakým je činnost realizována.

Samostatnost je spatřována ve skutečnosti, že podnikatel rozhoduje sám nezávisle na jiných osobách o tom, zda zakázku přijme či nikoliv nebo zda vstoupí do obchodního vztahu.⁴⁰

---

³⁷ BABŠICKÁ, V., Živnostenský zákon a komentářem a vzory podání s. 12

³⁸ Tamtéž, s. 12

³⁹ Tamtéž, s. 12

4.3.2 Negativní vymezení živnosti

Ustanovení § 3 živnostenského zákona vymezuje činnosti, které nejsou živnostmi, a to taxativním výčtem činností, které jsou z režimu živnostenského zákona vyloučeny. Z režimu živnostenského zákona je vyloučena celá řada podnikatelských aktivit. Tyto činnosti mohou být svěřeny státu nebo jiné právnické osobě, například činnost soudců nemůže být živností, neboť spadá do činnosti svěřené státu. Pokud jde o činnosti svěřené právnické osobě, jedná se například o poštovní služby. Dále mezi činnosti, které nejsou živností lze zařadit např. činnost auditorů, advokátů, notářů, lékařů, stomatologů a řadu dalších činností. I v těchto činnostech lze spatřovat pojmové znaky živnosti.⁴¹

4.3.3 Subjekty oprávněné provozovat živnost

V § 5 živnostenského zákona jsou vymezeny subjekty, které mohou provozovat živnost. Podnikatelem se může stát každá fyzická, zahraniční nebo právnická osoba, která splní stanovené požadavky. Právnická osoba musí být zapsaná ve veřejném rejstříku (s účinností od 1. ledna 2014 byl dosud používán pojem obchodní rejstřík nahrazen pojmem veřejný rejstřík). (Právo každého svobodně si zvolit podnikatelskou činnost vyplývá z čl. 26 Listiny základních práv a svobod, který stanoví v odst. 1: „Každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož má právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost“.⁴²

Za českou fyzickou osobu se považuje osoba, která má na území České republiky bydliště pro účely živnostenského zákona se rozumí místo trvalého pobytu na jejím území nebo právnická osoba, jejíž sídlo je na území České republiky. Zahraniční osoby lze rozlišit na státní příslušníky členských států Evropské unie, státní příslušníky jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru, občan Švýcarské konfederace a státní příslušníky třetích zemí. Státní příslušníci tzv. třetích zemí mají zákonnou povinnost předložit doklad o udělení víza nad 90 dnů nebo povolení k pobytu na území České republiky. Pokud ze zákona vyplývá povinnost předložení dokladů, musí být tyto doklady přeložené do jazyka českého a úředně ověřené. Tento požadavek se nevyžaduje u státních příslušníků členských států Evropské unie.⁴³

---

⁴⁰ BABŠICKÁ, V., Živnostenský zákon a komentářem a vzory podání, s. 12

⁴¹ Tamtéž, s. 14

⁴² BABŠICKÁ, V., Živnostenský zákon s komentářem včetně prováděcích a souvisejících předpisů, s. 23

⁴³ Tamtéž, s. 26

4.3.4 Podmínky provozování živnosti

Zákon o živnostenském podnikání stanoví všeobecné a zvláštní podmínky provozování živnosti. Tyto podmínky musí být splněny po celou dobu provozování živnosti. Všeobecné podmínky musí být splněny vždy a jsou tedy absolutní. Podmínky zvláštní musí být splněny, pokud to vyžaduje živnostenský zákon nebo jiné právní předpisy a jde tedy o podmínky relativní.⁴⁴

4.3.4.1 Všeobecné podmínky provozování živnosti

Tyto podmínky provozování živnosti jsou zakotveny v § 6 živnostenského zákona. Všechny všeobecné podmínky, které se na fyzickou osobu vztahují, musí být splněny současně a jedná se o následující podmínky:

- ✓ Plná svéprávnost, kterou lze nahradit přivolením soudu k souhlasu zákonného zástupce nezletilého k samotnému provozování podnikatelské činnosti.

Jelikož plná svéprávnost není v živnostenském zákoně blíže definována, ve sporných případech je doplňkově užívána definice z Nového občanského zákoníku (NOZ), který vymezuje svéprávnost takto „*Svéprávnost je způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem (právně jednat)*“.⁴⁵

- ✓ Bezúhonnost

*„Za bezúhonného se pro účely živnostenského zákona nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže byl tento trestný čin spáchan v souvislosti s podnikáním, o který žádá nebo který ohlašuje, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena“.*⁴⁶

---

⁴⁴ PRŮCHA, P., Živnostenské právo. 1 vydání 57s

⁴⁵ Nový občanský zákoník 2014, s. 12

⁴⁶ Živnostenské podnikání, s. 9

V současné době si o výpis z evidence Rejstříku trestů žádá živnostenský úřad sám v elektronické podobě. Dříve mezi všeobecné podmínky provozování živnosti patřilo dosažení věku 18 let (hranice dosažení zletilosti), způsobilost k právním úkonům. Výpis z evidence Rejstříku trestů u zahraničních osob nesmí být starší 3 měsíců.⁴⁷

4.3.4.2 Zvláštní podmínky provozování živnosti

Vedle všeobecných podmínek jsou stanoveny podmínky zvláštní. Tyto podmínky provozování živnosti jsou zakotveny v § 7 živnostenského zákona mezi, které patří odborná nebo jiná způsobilost. Podmínky zvláštní způsobilosti jsou vyžadovány u živností řemeslných, koncesovaných nebo vázaných. U živností řemeslných jsou požadavky na odbornou způsobilost stanoveny v § 21 a § 22 živnostenského zákona. Pro živnosti vázané a koncesované jsou podmínky provozování živnosti stanoveny v přílohách č. 2 a 3 zákona č. 455/1991Sb., o živnostenském podnikání. Požadavky na odbornou způsobilost se pro každou živnost liší.⁴⁸ U živnosti volné nejsou kladeny žádné zvláštní podmínky provozování živnosti.

4.4 Dělení živností

Živnosti lze rozdělit podle kritéria vzniku živnostenského oprávnění do dvou základních skupin a to na živnosti ohlašovací a živnosti koncesované. Každá živnost má jednoznačný předmět podnikání, ale i podmínky, na základě kterých je možné tuto živnost provozovat například doklady odbornosti. Již dříve Živnostenský řád z roku 1859 rozděloval živnosti na “opověď” a “živnosti koncesované”. Živnosti na opověď, které v sobě zahrnovaly živnosti svobodné, řemeslné a obchodní mohly být provozovány na základě pouhého ohlášení (opovědi), zatímco koncesí se právo provozovat živnost nabývalo až úředním povolením.⁴⁹

---

⁴⁷ BABŠICKÁ, V., Živnostenský zákon s komentářem včetně prováděcích a souvisejících předpisů, s 28

⁴⁸ Živnostenské podnikání, s. 14

⁴⁹ BABŠICKÁ, V., Zákon o živnostenském podnikání a zákon o živnostenských úřadech, s. 41

4.4.1 Živnosti ohlašovací

Živnosti ohlašovací jsou rozděleny na volné, řemeslné a vázané. Převážná část podnikatelů v České republice podniká na základě ohlašovacích živností. Pokud jsou u ohlašovacích živností splněny legislativní podmínky provozování živnosti, právo provozovat živnost vzniká dnem ohlášení živnosti. Živnostenský úřad provede zápis do živnostenského rejstříku do 5 pracovních dnů ode dne podání žádosti a vydá podnikateli výpis k podnikání.

V příloze č. 1 živnostenského zákona jsou vymezeny živnosti řemeslné. Vedle všeobecných podmínek musí žadatel o živnostenské oprávnění splnit podmínky zvláštní, které jsou stanoveny v § 21 a § 22 živnostenského zákona. Kvalifikace uvedená v těchto paragrafech je založena na požadavku odborného vzdělání tj. výučním listem v oboru nebo jiným dokladem odborné způsobilosti. Jako příklad řemeslných živností lze uvést zednictví, hostinská činnost nebo kamnářství.⁵⁰

V příloze č. 2 živnostenského zákona jsou vymezeny živnosti vázané. Provozování živnosti vázané je nutné splnění všeobecných a zvláštních podmínek provozování živnosti. Doklady odborné způsobilosti jsou uvedeny v příloze č. 2 živnostenského zákona. Jako příklad vázané živnosti lze uvést například podnikání v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady, drezúra zvířat nebo oční optika.⁵¹

Obory živnosti volné jsou vymezeny v příloze č. 4. živnostenského zákona. U volných živnosti nejsou kladeny žádné zvláštní podmínky provozování živnosti tj. Ohlašovatel musí splnit pouze všeobecné podmínky. Mezi oborů živnosti volné náleží například velkoobchod, maloobchod, výroba hnojiv nebo pěstitelské pání.⁵²

---

⁵⁰ Živnostenské podnikání, s. 16-37

⁵¹ Tamtéž, s. 38-56

⁵² Tamtéž, s. 137-160

4.4.2 Živnosti koncesované

Koncesované živnosti jsou provozovány na základě koncese. Právo provozovat koncesovanou živnost vzniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese. V příloze č. 3 živnostenského zákona jsou vymezeny živnosti koncesované. U některých koncesovaných živnosti je vyžadován souhlas orgánu státní správy, kterým je živnostenský úřad vázán. Pro příklad koncesované živnosti lze uvést provozování cestovní kanceláře, ostraha majetku a osob.⁵³

4.5 Živnostenské oprávnění

Živnostenský zákon reprezentuje obecnou veřejnoprávní úpravu živnostenského podnikání, jejímž základním institutem je živnostenské oprávnění. Toto oprávnění není možné převést na jinou osobu a není omezené místem výkonu činnosti (jen u živnostenského oprávnění na Výrobu lihu je omezeno na provozovnu). Zákon o živnostenském podnikání představuje živnostenské oprávnění jako subjektivní právo podnikatele provozovat živnost. Před novelou živnostenského zákona č. 130/2008 Sb., o živnostenském podnikání se odlišovaly dva průkazy živnostenského oprávnění, kterými byli živnostenský list a koncesní listina. Po této novele už je pouze jeden průkaz a to výpis z živnostenského rejstříku. Tento výpis z živnostenského rejstříku je veřejnou listinou, kterou se podnikatel prokazuje jako dokladem k podnikání.⁵⁴

4.6 Živnostenský rejstřík § 60

Živnostenský rejstřík je informačním systémem veřejné správy, jehož správcem je Živnostenský úřad České republiky a provozovateli jsou živnostenské úřady. Živnostenský úřad České republiky do tohoto rejstříku zapisuje údaje statistického a evidenčního charakteru. Mohou zde být uvedeny údaje i z jiných informačních registrů. Živnostenský rejstřík má dvě části, veřejnou a neveřejnou. Do veřejné části může nahlížet nebo z ní

---

⁵³ Živnostenské podnikání, s. 58-77

⁵⁴ PRŮCHA, P., Živnostenské právo. 1 vydání, s. 52-55

získat výpis každá fyzická osoba. Do neveřejné části může nahlížet nebo získávat z ní výpis osoba, která prokáže právní zájem. Tyto úkony podléhající správnímu poplatku.⁵⁵

4.7 Živnostenská kontrola

Živnostenské úřady provádí kontrolu dodržování živnostenského zákona a ustanovení zvláštních právních předpisů vztahujících se na živnostenské podnikání, zejména vybraných ustanovení zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 247/2006 Sb., o omezení provozu zastaváren a některých jiných provozoven v noční době; provádí kontrolu oprávněnosti poskytování služeb na území ČR. Při zjištění porušení povinností stanovených živnostenským zákonem, nebo jiných zvláštních předpisů ukládá podnikatelům pokuty v blokovém řízení, nebo v příkazním řízení na místě; řeší správní delikty, přestupky a ukládá sankce za porušení živnostenského zákona a zvláštních právních předpisů vyplývající z činnosti živnostenského úřadu, nebo z podnětu jiného správního orgánu. O závažném porušení zvláštních předpisů podnikatelem při provozování živnosti, informuje ve stanovené lhůtě specializované orgány a orgány České obchodní inspekce.⁵⁶

4.8 Živnostenský úřad

Živnostenské úřady zabezpečují výkon státní správy. Úsek živnostenského podnikání je zajištěn soustavou živnostenských úřadů podle zákona č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, která je nedílnou součástí veřejné správy. Živnostenské úřady vykonávají svou činnost v oblasti státní správy. Na území České republiky je výkon státní správy zajištěn 242 živnostenskými úřady, kde 205 se řadí mezi obecní úřady, dále máme 14 krajských živnostenských úřadů a 22 pověřených úřadů městských částí hlavního města Prahy a Živnostenský úřad ČR. Činnost tohoto úřadu zabezpečuje Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.⁵⁷

---

⁵⁵ BABŠICKÁ, V., Zákon o živnostenském podnikání a zákon o živnostenských úřadech, s. 121

⁵⁶ Živnostenské podnikání, s. 32

⁵⁷ <https://rzp.cz/infoweb/info.html>

5 ZEMĚDĚLSKÉ PODNIKÁNÍ

Tato kapitola bude zaměřena na zákon o zemědělství, jeho novely, evidence zemědělského podnikatele, podmínky provozování živnosti a správní poplatky.

5.1 Zákon o zemědělství

Novela zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a to zákona č. 85/2004 Sb., přinesla novou právní úpravu na úseku „podnikání v zemědělství.“ Podle původní platné právní úpravy k provozování zemědělské výroby nebylo třeba žádné zvláštní povolení. Provozovat tuto činnost mohla každá osoba, která měla zájem takto podnikat. Tuto činnost mohla provádět podle obchodního zákoníku jako soustavnou činnost, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku. U právnických osob to znamenalo být zapsán v obchodním rejstříku a u fyzických osob byl předpokládán zápis do evidence u příslušného obecního úřadu v souladu se zákonem č. 105/1990 Sb., ve znění zákona č. 219/1991 Sb. (tzv. zákon o soukromém podnikání občanů).⁵⁸

Samostatně hospodařící rolník podnikal do roku 2004 na základě § 12a až § 12e zákona č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů, ve znění zákona č. 219/1991 Sb. Tento zákon byl nahrazen zákonem č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání avšak uchoval v platnosti výše uvedená ustanovení zákona č. 105/1990 Sb., pro podnikání v oblasti zemědělství.

V ustanovení § 12a tohoto zákona bylo uvedeno:

1. Zemědělská výroba provozovaná podnikatelem, jehož činnost spočívá v provozování zemědělské výroby včetně hospodaření v lesích a na vodních plochách, se podle tohoto zákona rozumí činnost fyzické osoby, která osobně, nebo pomocí jiných osob:⁵⁹

---

⁵⁸ <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d1347v1323-provozovani-zemedelske-vyroby-fyzickou-osobou-a-zpusoby-jeho-zdaneni/>

⁵⁹ Zákon č. 219/1991 Sb. § 12a, kterým se mění a doplňuje zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 12. 2.2015]

- a) Vyrábí zemědělské výrobky, za účelem zisku.
  - b) Provádí úpravu nebo jiné zpracování své zemědělské produkce, je-li třeba souhlas poté jen s tímto souhlasem.
  - c) Poskytuje příležitostně práci ve spojitosti se zemědělskou výrobou a využívá zařízení sloužící v zemědělství.
2. Samostatně hospodařící rolník provádí zemědělskou výrobu vlastním jménem, na vlastní účet a odpovědnost.⁶⁰

5.2 Novely zemědělského zákona

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů byl oproti živnostenskému zákonu novelizován pouze 18, přičemž poslední novela zákona o zemědělství je účinná od 1. ledna 2015. Ne všechny novely byly pro tento zákon zásadní. Řada z nich představovala jen menší právní úpravy jednotlivých ustanovení a jiné odrážely změny zvláštních právních předpisů.

5.2.1 Novela zákona č. 85/2004 Sb.

Zákon č.85/2004 Sb., kterým se měnil zákon č. 252/1997 Sb., zákon o zemědělství byl klíčovým pro oblast podnikání v zemědělství. Účinnost této právní úpravy nabyla dnem, kdy vstoupila v platnost smlouva o přistoupení České republiky do Evropské unie, tj. 1. května 2004. Do nové platné právní úpravy přinesl definici zemědělského podnikatele, definici zemědělské výroby, bezúhonnosti a také stanovil, kdo je pro účely tohoto zákona odpovědným zástupcem. Při navrhovaných změnách vycházel z dlouholeté praxe živnostenského zákona, což mu umožňovalo vyhnout se výkladovým problémům. Dalším důvodem bylo odstranění některých formálních a legislativně-technických nedostatků.⁶¹

---

⁶⁰ Zákon 219/1991 Sb. § 12b, kterým se mění a doplňuje zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů, In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 12. 2.2015]

⁶¹ Důvodová zpráva k zákonu č. 85/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství ve znění pozdějších předpisů, In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 12.2.2015]

5.2.2 Novela zákona č. 441/2005 Sb.

Hlavním důvodem přijaté novely zákona č. 441/2005 Sb., která nabyla účinnosti dne 10. listopadu 2005 bylo zpřísnění ustanovení týkajícího se podnikání v zemědělství a evidence zemědělského podnikatele, které vyplynuly z aplikace zákona o zemědělství v praxi, a odstranění některých výkladových problémů, které se v souvislosti s aplikací zákona o zemědělství objevily (například rozšíření důvodů vyřazení z evidence zemědělského podnikatele, doplnění sankce za nesplnění povinnosti ohlásit změny nebo vazba mezi podnikatelem a odpovědným zástupcem).⁶²

5.2.3 Nález Ústavního soudu č. 409/2006 Sb.

Uvedeným nálezem Ústavního soudu byla zrušena podmínka bezúhonnosti a podmínka odborné způsobilosti, neboť uvedená ustanovení narušovala jak princip rovnosti, tak především samotnou podstatu svobody podnikání.

Stanovená podmínka bezúhonnosti trestala pachatele jakéhokoli úmyslného trestného činu či pachatele nedbalostního trestného činu spáchaného v souvislosti s podnikáním v zemědělství. Nebyly shledány objektivní důvody pro takový zákaz a paušální překážka podnikání byla nepřiměřená.⁶³

Podmínka odborné způsobilosti zasahovala do samotné podstaty svobody podnikání zaručené v čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, neboť na rozdíl od podmínky bezúhonnosti neměla paralelu s úpravou obsaženou v živnostenském zákoně. Živnostník mohl dostat podmínky odborné způsobilosti ustanovením odpovědného zástupce (§ 11 živnostenského zákona), avšak úprava zákona o zemědělství dávala tuto možnost pouze právnickým osobám. Ani u odborně náročných vázaných živností např. u živnosti “Provádění staveb, jejich změn a odstraňování” nemusel živnostník požadavek odborné způsobilosti splňovat sám. Tento požadavek ztížil přístup k podnikání.⁶⁴

---

⁶² Důvodová zpráva k zákonu č. 441/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších podpisů, In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 12.2.2015]

⁶³ Nález ústavního soudu č. 409/2006 Sb. Nález ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení zák. č. 252/1997 In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 12.2.2015]

⁶⁴ Nález ústavního soudu č. 409/2006 Sb. Nález ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení zák. č. 252/1997, In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 12.2.2015]

5.2.4 Novela zákona č. 179/2004 Sb.

Novela zákona č. 179/2014 Sb., kterou se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, nabyt účinnosti dne 1. ledna 2015. Za pozitivní dopad návrhu zákona na podnikatelské prostředí České republiky lze považovat zejména zesouladnění evidence zemědělského podnikatele se změnami a zjednodušeními živnostenského práva a se změnami vyvolanými zákonem č. 111/2009 Sb., o základních registrech. Další důležitou změnou tohoto zákona je zrušení institutu místní příslušnosti. V praxi to znamená, že žádost o zápis do evidence zemědělského podnikatele, žádost o provedení změny v této evidence nebo vyřazení z této evidence lze podat na kterémkoliv obecním úřadě s rozšířenou působností. Na druhé straně došlo ke zpřísnění zákona v oblasti přerušování provozování zemědělské výroby. V případě, že zemědělský podnikatel oznámí přerušování provozování živnosti na dobu přesahující 24 měsíců, zakládá oprávnění obecnímu úřadu s rozšířenou působností vyřadit takového podnikatele z evidence.⁶⁵

5.3 Vymezení základních pojmů zemědělského zákona

5.3.1 Subjekty oprávněné provozovat živnost

Dle zákona o zemědělství je zemědělským podnikatelem fyzická nebo právnická osoba, která zamýšlí provozovat zemědělskou výrobu jako samostatnou a soustavnou činnost, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených zemědělským zákonem. Přitom je nutné brát v úvahu a v zemědělství obzvlášť, že činnost soustavná nemusí znamenat činnost nepřetržitou. Zákon počítá s její sezonností anebo určitými intervaly, v nichž je prováděna. Pokud chce osoba podnikat v zemědělství, musí se zaevidovat podle tohoto zákona, výjimka se vztahuje na fyzické osoby provozující drobné chovatelské a pěstitelské činnosti.⁶⁶

---

⁶⁵ Důvodová zpráva k zákonu č. 179/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 12.2.2015]

⁶⁶ § 2e odst. 2 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 12.2.2015]

5.3.2 Podmínky provozování živnosti

Stejně jako živnostenský zákon stanovuje podmínky provozování živnosti tak i zákon o zemědělství má své podmínky, tj. osoba musí splňovat následující podmínky:

- ✓ plná svéprávnost
- ✓ trvalý pobyt na území České republiky, nejedná-li se o občana České republiky nebo o občana členského státu Evropské unie,
- ✓ pohovorem před místně příslušným obecním úřadem obce s rozšířenou působností prokáže základní znalost jazyka českého, nejedná-li se o občana České republiky nebo o občana členského státu Evropské unie⁶⁷

5.3.3 Evidence zemědělského podnikatele

Evidenci zemědělského podnikatele vedou obecní úřady s rozšířenou působností, které ji vykonávají jako tzv. přenesenou působnost. Náklady spojené s evidencí zemědělských podnikatelů hradí stát.⁶⁸ Pokud žadatel splňuje podmínky stanovené zákonem, obecní úřad jej zapíše do 30 dnů ode dne podání žádosti a vydá osvědčení.

5.3.4 Vyřazení z evidence zemědělského podnikatele

Obecní úřad s rozšířenou působností vyřadí z evidence zemědělského podnikatele z několika důvodů

- Podnikatele neprovozuje zemědělskou výrobu více než 24 kalendářních měsíců a neoznámil obecnímu úřadu přerušení provozování zemědělské výroby nebo již nesplňuje podmínky svéprávnosti
- Pokud podnikatel zemře nebo právnická osoba zanikne
- Podnikatel požádá sám o vyřazení z evidence
- Byl mu uložen zákaz činnosti týkající se zemědělské výroby.

O vyřazení z evidence obecní úřad rozhoduje ve správním řízení, jak to vyplývá z § 147 odst. 1 písm. b) zákona č. 128/2000 Sb., zákona o obcích, ve znění pozdějších

---

⁶⁷ § 2e zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 12.2. 2015]

⁶⁸ § 2h zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 12. 2.2015]

předpisů. Obecní úřad je povinen zjistit skutečný stav věcí a dát účastníkům řízení možnost se k ní vyjádřit. Rozhodné skutečnosti se ověřit (např. výpisem z veřejného rejstříku). Odvolání proti rozhodnutí o vyřazení z evidence zemědělského podnikatele lze podat u příslušného krajského úřadu.⁶⁹

5.3.5 Správní poplatky

Správní poplatky jsou vybírány v souladu se zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Správní poplatek pro zápis do evidence zemědělského podnikatele činí 1000,-Kč, v případě změny identifikačních údajů, např. sídla fyzické osoby, činí poplatek 100,-Kč.⁷⁰

---

⁶⁹ <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-252#p2h>

⁷⁰ Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 12.2. 2015]

6 INFORMAČNÍ SYSTÉMY POUŽÍVANÉ V PRAXI

Tato kapitola bude zaměřená na používání informačních systémů v rámci jednotlivých oblastí podnikání. Evidence živnostenských podnikatelů je spravována společností ICZ a.s. a Evidence zemědělského podnikatele vede společnost PC HELP, a.s.

6.1 Evidence živnostenského podnikatele

Evidence živnostenských podnikatelů je vedena formou informačního systému Registru živnostenského podnikání (IS RŽP). Tento informační systém vznikl jako pilotní projekt Ministerstva informatiky ČR ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR. Během roku byl tento systém testován na vybraných živnostenských úřadech a v roce 2005 došlo k implementaci tohoto systému na všechny živnostenské úřady ČR. IS RŽP je spravován společností ICZ a.s., která byla založena v roce 1997 a v současné době patří v České republice mezi nejvýznamnější firmy poskytující služby v oblasti informačních technologií. ICZ a.s. své služby poskytuje v šesti samostatných divizích, které mezi sebou úzce spolupracují.⁷¹

Tento registr má za úkol sjednotit činnosti živnostenských úřadů na celostátní úrovni. Sjednocení se týká výstupních dokladů jednotlivých živnostenských úřadů jak po stránce formální tak i stránce obsahové, neboť tyto dokumenty jsou generovány IS RŽP, které byly připraveny a schváleny Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR. Dále umožňuje získávání úplných informací z dalších registrů veřejné správy jako například veřejný rejstřík, insolvenční rejstřík nebo adresní systém UIR-ADR.⁷²

6.1.1 Jednotný registrační formulář

Jednotný registrační formulář (JRF) je počítačový program, který byl vypracován pro klienty živnostenských úřadů, ale hlavně pro pracovníky CRM. JRF nahrazuje různé typy formulářů, které podnikatel musel vyplnit před vstupem do podnikání, ale i během své podnikatelské činnosti. Prostřednictvím JRF lze provést registraci vůči příslušným správním orgánům (např. finančnímu úřadu, zdravotní pojišťovně, úřadu práce nebo

⁷¹ <http://www.mpo.cz/dokument148117.html>

⁷² <http://www.mpo.cz/dokument148117.html>

příslušné správě sociálního zabezpečení). Účelem JRF bylo sjednocení náležitostí z jednotlivých úřadů do jednoho tiskopisu, zpřehlednily se pro podnikatele a současně se odstranilo opakované vyplňování identifikačních údajů na registračních či přihlašovacích formulářích. Pomocí JRF lze podat ohlášení živnosti, žádost o koncesní listinu, oznámit změny, podat žádost o zrušení, obnovení nebo přerušování provozování živnosti.⁷³

Pomocí JRF je možné učinit například tyto registrace:

Ve vztahu k finančnímu úřadu:

- přihlášku k registraci k dani z příjmu fyzických a právnických osob
- přihlášku k registraci k dani z přidané hodnoty
- přihláška k dani silniční

Ve vztahu k české správě sociálního zabezpečení:

- oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti OSVČ
- přihláška k důchodovému nebo nemocenskému pojištění OSVČ

Ve vztahu ke zdravotní pojišťovně:

- oznámení pojištěnce (FO) o zahájení (ukončení) samostatné výdělečné činnosti⁷⁴

Elektronické podání prostřednictvím JRF má možnost podnikatel učinit sám na svém domácím počítači. Aplikaci JRF je možné stáhnout zdarma na stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. Po vyplnění formuláře JRF odešle elektronické podání na elektronickou podatelnu živnostenského úřadu nebo do datové schránky úřadu. Pro odeslání vyplněného podání na podatelnu živnostenského úřadu je vyžadován elektronický podpis dle § 11 zákona č. 227/2000 Sb., zákona o elektronickém podpisu. Při odesílání vyplněného JRF do datové schránky úřadu je nutné, aby vlastnil podávající aktivovanou datovou schránku ve smyslu zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. V případě úspěšného podání obdrží žadatel doručenkou o úspěšném doručení datové zprávy. Živnostenský úřad vůči kterému bylo elektronické podání učiněno, zpracuje pracovník živnostenského úřadu odpovídajícím způsobem v IS RŽP.⁷⁵

---

⁷³ <http://www.mpo.cz/dokument148117.html>

⁷⁴ <http://www.mesto-most.cz/centralni-registracni-misto/d-16762/p1=1123>

⁷⁵ <http://www.rzp.cz/elpod.html>

Od 1. ledna 2015 nabyl účinnosti zákon č. 267/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, který ukládá novou povinnost daňovým subjektům. Nově jsou daňové subjekty povinny činit podání vůči správci daně v elektronické podobě. Tato povinnost se vztahuje na fyzických a právnických osob, které mají zpřístupněnou datovou schránku. Týká se to všech typů datových schránek, tedy datové schránky fyzické osoby, datové schránky podnikající fyzické osoby, datové schránky profesní, datové schránky právnické osoby i datové schránky orgánu veřejné moci. Dále se tato povinnost týká daňového subjektu, který má zákonem uloženou povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem. Za nedodržení této povinnosti může správce daně uložit pokutu ve výši 2000,-Kč. Dříve tato povinnost byla plněna prostřednictvím CRM zřízeného na živnostenském úřadě.⁷⁶

6.2 Evidence zemědělského podnikatele

Evidence zemědělského podnikatele je vedena společností PC HELP a.s.. Tato společnost byla založena v roce 1990 a jejím hlavním cílem bylo poskytovat odbornou pomoc uživatelům personálních počítačů. Následně se jejich činnost rozšířila o softwarové produkty pro státní správu a začali vyvíjet vlastní ekonomické informační systémy. V roce 1995 spolupracovala s Ministerstvem průmyslu a obchodu na programu evidence podnikatelů. V současné době má společnost PC HELP a.s. 80 zaměstnanců.⁷⁷

Údaje o evidenci zemědělského podnikatele jsou vedeny v informačním systému evidence zemědělského podnikatele (IS EZP), jehož správcem je Ministerstvo zemědělství a provozovateli jsou obecní úřady s rozšířenou působností. IS EZP je editačním systémem, který je plněn údaji o zemědělských podnikatelích. Data se do něj zapisují prostřednictvím webových služeb vystavených na základě rozhraní informačního systému základních registrů, jehož správcem je správa základních registrů. Veškeré údaje od žadatele jsou zpracovány automatizovaně a správce i provozovatel plní povinnosti v souladu

---

⁷⁶ <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-elektronicky/novinky/2015>

⁷⁷ <http://www.pchelp.cz/o-nas/historie-firmy>

s ustanovením § 13 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. Tyto údaje lze rozdělit na osobní údaje a na údaje týkající se samotné podnikatelské činnosti.⁷⁸

Evidence zemědělského podnikatele má veřejnou a neveřejnou část. Údaje, které jsou zveřejňovány jsou stanoveny v § 2fb odst. 2 zákona o zemědělství a tj. u fyzické osoby jméno a příjmení, popřípadě obchodní firma, trvalý pobyt nebo sídlo, u zahraniční fyzické osoby též bydliště mimo Českou republiku, zaměření zemědělské výroby, identifikační číslo, datum zápisu do evidence zemědělského podnikatele, a v části, v níž se u právnické osoby zapisuje obchodní firma nebo název, sídlo, zaměření zemědělské výroby, identifikační číslo, datum zápisu do evidence zemědělského podnikatele. Ostatní údaje o zemědělském podnikateli jsou neveřejné.⁷⁹

---

⁷⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 179/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 12.2. 2015]

⁷⁹ § 2fb zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 12.2. 2015]

7 SLEDOVANÉ EKONOMICKÉ UKAZATELE

Následující kapitoly budou věnovány statistickým ukazatelům živnostenského a zemědělského podnikání v České republice. V jednotlivých kapitolách bude zachycen vývoj počtu podnikatelů v uvedených oblastech podnikání, vývoj jednotlivých počtů živnostenských oprávnění jak ohlašovacích, tak i koncesovaných, na které působily již zmíněné novely zákonů, ale i vývoj podnikatelů dle krajů, které je ovlivněno různými faktory. Neméně důležitý je i vývoj počtu podnikajících zahraničních osob.

7.1 Živnostenské podnikání

Kapitoly věnující se živnostenskému podnikání zachycují vývoj od roku 1993 do roku 2014 a zabývají se zvyšujícím se počtu podnikatelů v České republice a důsledky, které tento stav ovlivňují.

7.1.1 Vývoj počtu živnostenských podnikatelů

V následující tabulce je zobrazen vývoj počtu podnikatelů v České republice za sledované období. Podnikatelé jsou rozděleni na fyzické a právnické osoby. Bohužel v roce 1992 nebyli podnikatelé takto rozděleni a nebyli ani evidováni cizinci. V tomto období bylo registrováno živnostenskými úřady celkem 656 123 podnikatelů.⁸⁰

Z níže uvedené tabulky vyplývá, že počet podnikatelů ve sledovaném období, tj. od roku 1993 do roku 2014, neustále roste. Zatímco v roce 1993 podnikalo 794 937 fyzických a 94 920 právnických osob, v roce 2014 podnikalo v České republice již 1 974 925 fyzických a 400 827 právnických osob. Vzhledem k roku 2013 došlo v roce 2014 k nárůstu podnikatelů o více než 30 tisíc, jak vyplývá ze statistik ministerstva průmyslu a obchodu. Za nárůstem podnikatelů můžeme spatřovat i propouštění zaměstnanců a jejich přijímání na základě živnostenského oprávnění, což je pro zaměstnavatele méně administrativně náročné, nebo snahu zaměstnanců postavit se na vlastní nohy.⁸¹

---

⁸⁰ Dostupné na: <http://www.rzp.cz/statistikySbj.html> z 25.01.2015

⁸¹ Dostupné na: <http://www.podnikatel.cz/clanky/nestoji-za-rozmachem-podnikani-svarcysystem/> z 25.01.2015

Tabulka č.1 Počet podnikatelů v České republice v období roku 1993 do roku 2014

Rok	Právnícké osoby	Fyzické osoby	Zahraniční osoby
1993	94 920	794 937	7 292
1994	127 990	985 930	18 540
1995	126 834	1 116 803	36 996
1996	169 027	1 301 818	45 498
1997	192 043	1 456 829	63 501
1998	168 558	1 422 525	43 244
1999	189 581	1 523 553	58 386
2000	204 880	1 578 323	61 340
2001	226 894	1 634 811	64 000
2002	232 085	1 676 221	60 532
2003	236 185	1 726 683	62 293
2004	246 485	1 736 800	65 219
2005	253 942	1 751 940	67 246
2006	256 974	1 773 785	65 722
2007	267 268	1 787 057	68 785
2008	285 496	1 826 928	77 158
2009	304 859	1 868 756	87 753
2010	324 549	1 908 925	90 983
2011	342 918	1 950 323	93 059
2012	361 472	1 957 218	91 040
2013	379 084	1 965 757	85 887
2014	400 827	1 974 925	83 569

pozn. vlastní zpracování autora, 2015

zdroj: Dostupné na <http://www.rzp.cz/statistiky/Sbj.html> z 25.01.2015

V porovnání s lety minulými odpovídají za zvýšený nárůst podnikatelů právnické osoby, jejichž počet překonal hranici 400 tisíc. Za tímto nárůstem lze spatřovat oživení ekonomiky, nebo nový zákon o obchodních korporacích. Zákon o obchodních korporacích umožňuje, oproti dřívější právní úpravě, založit společnost s ručením omezením se základním kapitálem 1 Kč.⁸²

Z tabulky č. 2 vyplývá, že došlo v roce 1998 k poklesu podnikatelů, převážně cizinců, a to z důvodu povinnosti zápisu zahraničních podnikatelů do veřejného rejstříku (1. ledna 2014 pojem obchodní rejstřík nahrazen rejstříkem veřejným). Obdobný pokles zaznamenaný v posledních třech letech je přisuzován nestabilnímu a složitému

⁸² Dostupné na: <http://www.podnikatel.cz/clanky/pocet-podnikatelu-opet-vzrostl-firem-je-poprve-v-historii-pres-400-tisic/> z 25.01.2015

podnikatelskému prostředí. V roce 2013 bylo evidováno 85 887 podnikatelů – cizinců což je o 2 318 více než koncem roku 2014, dle odborníků za tímto vývojem stojí přísná vízová politika uplatňovaná kompetentními orgány České republiky. Hospodářská komora se ve spolupráci s Ministerstvem vnitra dohodla na usnadnění získávání stávajících podnikatelských víz. Novela zákona o pobytu cizinců na území České republiky by měla být účinná v létě letošního roku.⁸³

7.1.2 Vývoj počtu jednotlivých živností v České republice

Tato kapitola se zabývá vývojem počtu jednotlivých živností registrovaných v České republice. Jak již bylo uvedeno v předchozích kapitolách, živnosti se dělí dle živnostenského zákona na živnosti ohlašovací a koncesované. V příslušných kapitolách bude zhodnocen vývoj a důvody vedoucí ke změnám vývoje živností.

7.1.2.1 Živnosti ohlašovací

Živnosti ohlašovací člení živnostenský zákon na řemeslné, vázané a volné, jak již bylo v předkládané bakalářské práci dříve uvedeno. Vývoj ohlašovacích živností v období od roku 1992 do roku 2014 je zachycen v grafu č. 1.

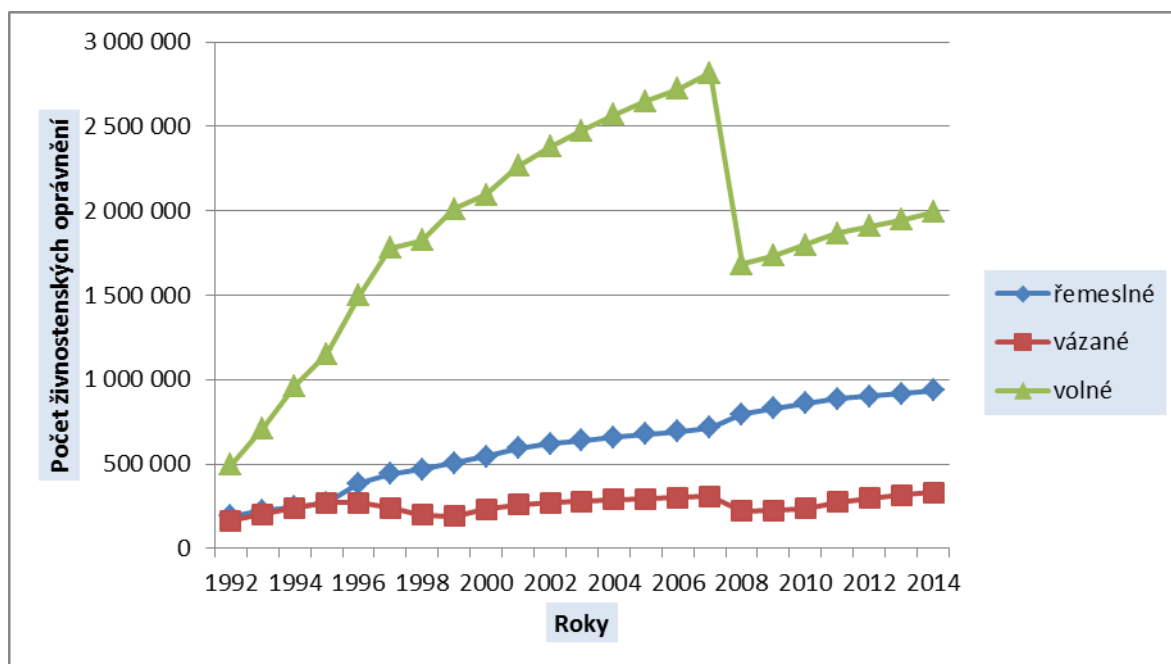
Z níže uvedeného grafu lze vyčíst, že vývoj počtu řemeslných a vázaných živnostenských oprávnění ve sledovaném období má mírně stoupající tendenci. V roce 1992 bylo vydáno 190 517 živností řemeslných, 164 467 živností vázaných a 496 038 živností volných. Za třináct let se u některých živnostenských oprávnění počet zvýšil až dvojnásobně, například u živností vázaných na 331 165, u živností řemeslných na 935 552 a nejvyšší nárůst byl zaznamenán u živnosti volné, a to na 1 991 169.⁸⁴

---

⁸³ Dostupné na: <http://www.podnikatel.cz/clanky/pocet-podnikatelu-opet-vzrostl-firem-je-poprve-v-historii-pres-400-tisic/> z 25.01.2015

⁸⁴ Dostupné na: <https://www.rzp.cz/statistikySbj.html> z 25.01.2015

Graf č. 1 Počet ohlašovacích živností od roku 1992 do roku 2014 v České republice

pozn. Vlastní zpracování autora, 2015

zdroj: Dostupné na: <https://www.rzp.cz/statistikySbj.html> z 25.01.2015

Na grafu č. 1 je vidět nárůst počtu živnostenských oprávnění u živností volných, který kumuloval v roce 2007. K 31. prosinci 2007 bylo v České republice živnostenskými úřady evidováno 2 816 126 živnostenských oprávnění pro živnost volnou. Po novele živnostenského zákona z roku 2008, která nabyla účinnosti 1. července 2008, došlo k prudkému poklesu počtu živnostenských oprávnění pro živnosti volné a to na pouhých 1 685 245. Živnosti volné byly převedeny pouze na jednu živnost s názvem „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 – 3 živnostenského zákona“. Některá živnostenská oprávnění byla sloučena.

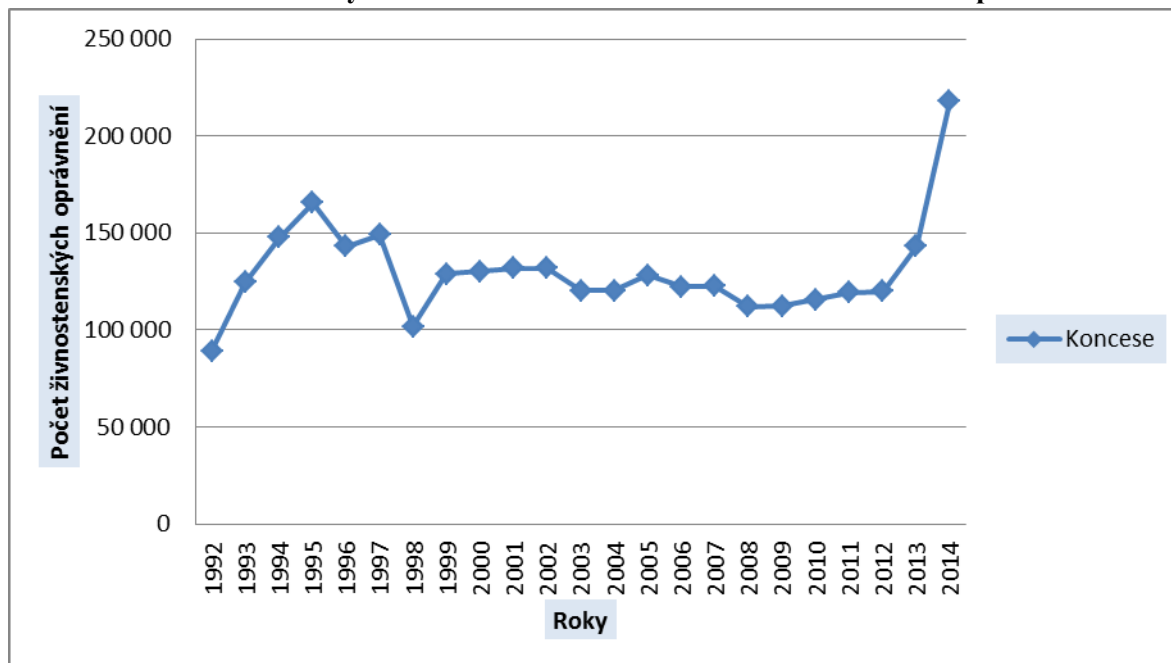
Jak vyplývá ze statistik, řemeslným živnostem dominuje „Hostinská činnost“, jejíž počet vydaných oprávnění k 31. prosinci 2014 dosáhl 197 939. V případě živností vázaných je nejčastěji se vyskytující živností živnost s předmětem podnikání „Činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence“, kde počet vydaných živnostenských oprávnění k 31. prosinci 2014 dosáhl 78 989.⁸⁵

⁸⁵ Dostupné na: <https://www.rzp.cz/statistikySbj.html> z 25.01.2015

7.1.2.2 Živnosti koncesované

V následujícím grafu je zobrazen vývoj počtu vydaných živnostenských oprávnění pro koncesované živnosti v České republice v období od roku 1994 do roku 2014.

Graf č. 2 Počet koncesovaných živností od roku 1992 do roku 2014 v České republice

pozn. Vlastní zpracování autora, 2015

zdroj: Dostupné na: <https://www.rzp.cz/statistikySbj.html> z 25.01.2015

Na grafu č. 2 lze vidět vývoj počtu vydaných živnostenských oprávnění pro koncesované živnosti, kdy v roce 1992 bylo registrováno 89 312 koncesovaných živností. Významný nárůst byl zaznamenán v období do roku 1995, kdy bylo vydáno 165 602 živnostenských oprávnění. O tři roky později nastal náhlý pokles, který byl vyvolán zpřísněním podmínek provozování živnosti u podnikatelů – cizinců. Velký nárůst koncesovaných živností nastal v roce 2014, kdy po novele živnostenského zákona museli podnikatelé prodávající alkohol vlastnit živnostenské oprávnění s předmětem podnikání “Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin”. K 31. prosinci 2014 bylo registrováno živnostenskými úřady 94 171 živnostenských oprávnění s uvedeným předmětem podnikání.⁸⁶

⁸⁶ Dostupné na: <https://www.rzp.cz/statistikySbj.html> z 25.01.2015

7.2 Zemědělské podnikání

Následující kapitoly jsou zaměřeny na podnikání v oblasti zemědělství. Sledovaným obdobím bude období od počátku roku 2005 do současnosti. Jelikož statistiky Ministerstva zemědělství nejsou tak podrobné jako statistiky Ministerstva průmyslu a obchodu, vychází uváděné statistické údaje z údajů evidovaných Magistrátem města Mostu, odbor živnostenský úřad.

S účinností od 1. května 2004 byl zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů, ve znění pozdějších předpisů, zrušen zákonem č. 85/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., zákon o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, který zavedl pro podnikatele v zemědělství nové povinnosti. Osoby provozující ke dni účinnosti tohoto zákona zemědělskou výrobu podle zákona č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů ve znění zákona č. 219/1991 Sb., a zákona č. 455/1991 Sb., měli za povinnost ve lhůtě do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona se zaevidovat na příslušném obecním úřadě obce s rozšířenou působností podle § 2f zákona č. 252/1997 Sb. o zemědělství. V případě nesplnění této povinnosti ve stanovené lhůtě, oprávnění k provozování těchto činností zanikla. Podle přechodných ustanovení čl. II zákona č. 85/2004 Sb., platila osvědčení vydaná samostatně hospodařícímu rolníkovi pouze 5 let ode dne nabytí účinnosti zákona č. 85/2004 Sb., tj. do 1. května 2009.⁸⁷

7.2.1 Vývoj počtu zemědělských podnikatelů

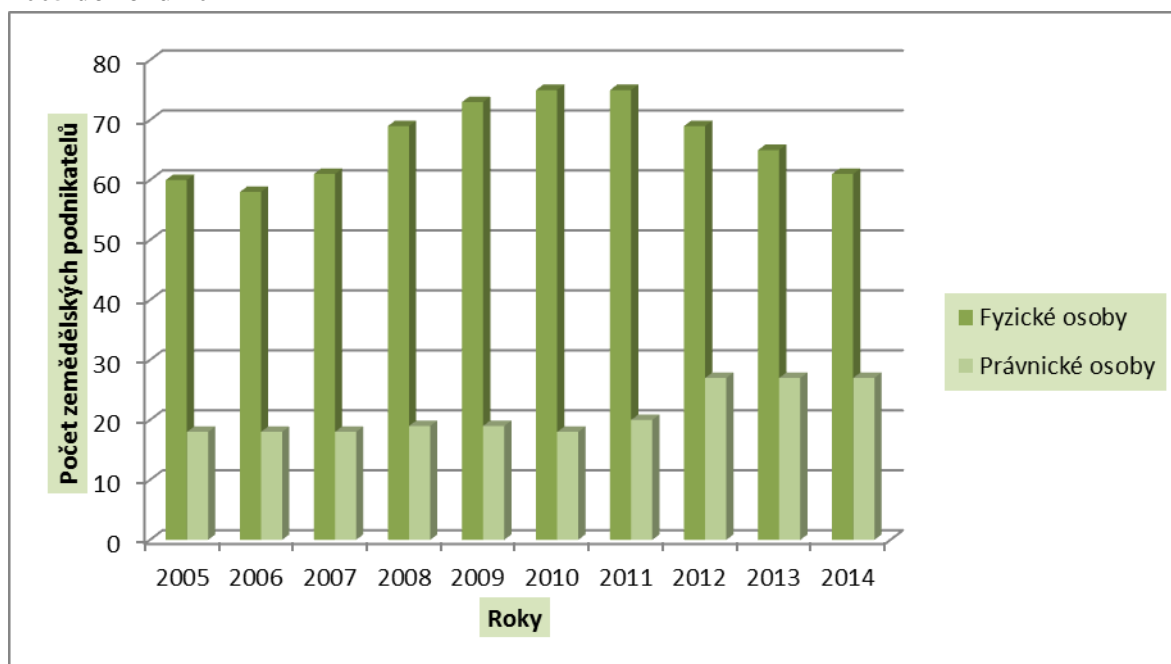
V následující tabulce je zobrazen vývoj počtu zemědělských podnikatelů evidovaných Magistrátem města Mostu, odborem živnostenský úřad. Dříve evidenci samostatně hospodařícího rolníka včetně vydávání osvědčení zajišťoval odbor životního prostředí a odbor mimořádných událostí Magistrátu města Mostu. Od 1. ledna 2005 byla tato agenda převedena na odbor živnostenský úřad Magistrátu města Mostu. Bylo převzato celkem 28 zemědělských podnikatelů, z toho 19 fyzických a 9 právnických osob, zaevidovaných dle § 2 odst. 6 zákona č. 252/1997 Sb., zákona o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

---

⁸⁷ Důvodová zpráva k zákonu č. 85/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 12.2. 2015]

Graf č. 3 Počet zemědělských podnikatelů evidovaných Magistrátem města Mostu od roku 2005 do roku 2014

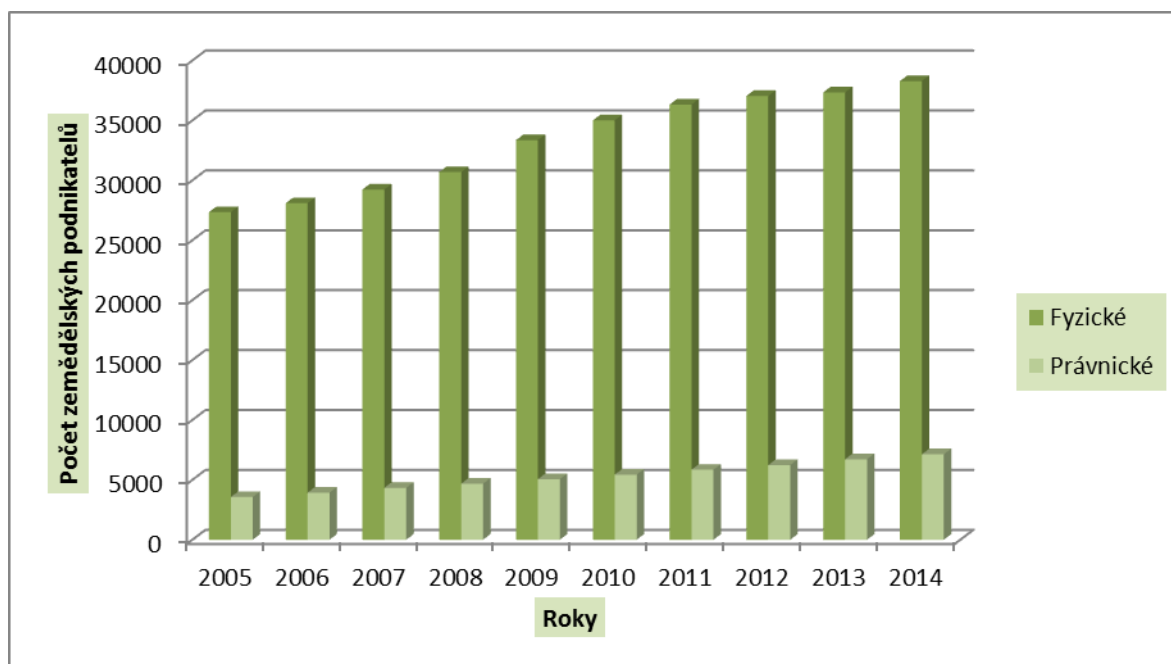
pozn.: Vlastní zpracování autora, 2015

zdroj Magistrát města Mostu, odbor živnostenský úřad

Z grafu č. 3 plyne, že počet zemědělských podnikatelů registrovaných Magistrátem města Mostu, odborem živnostenský úřad má v současné době spíše klesající tendenci. Ta může být zapříčiněna vstupem České republiky do Evropské unie, kdy je zvýšená konkurence mezi podnikateli v oblasti zemědělských komodit, ale i levnějším dovozem potravin z Evropské unie do České republiky.⁸⁸ K 31. prosinci 2005 bylo evidováno 60 fyzických a 18 právnických osob. V současné době - ke konci roku 2014, je evidováno pouze 61 fyzických a 27 právnických osob.

⁸⁸ BRČÁK, J., SEKERKA, B., STARÁ, D., SVODOBA, R., Česká republika ve světle ekonomických teorií, s. 129

Graf č. 4 Počet zemědělských podnikatelů v České republice od roku 2005 do roku 2014

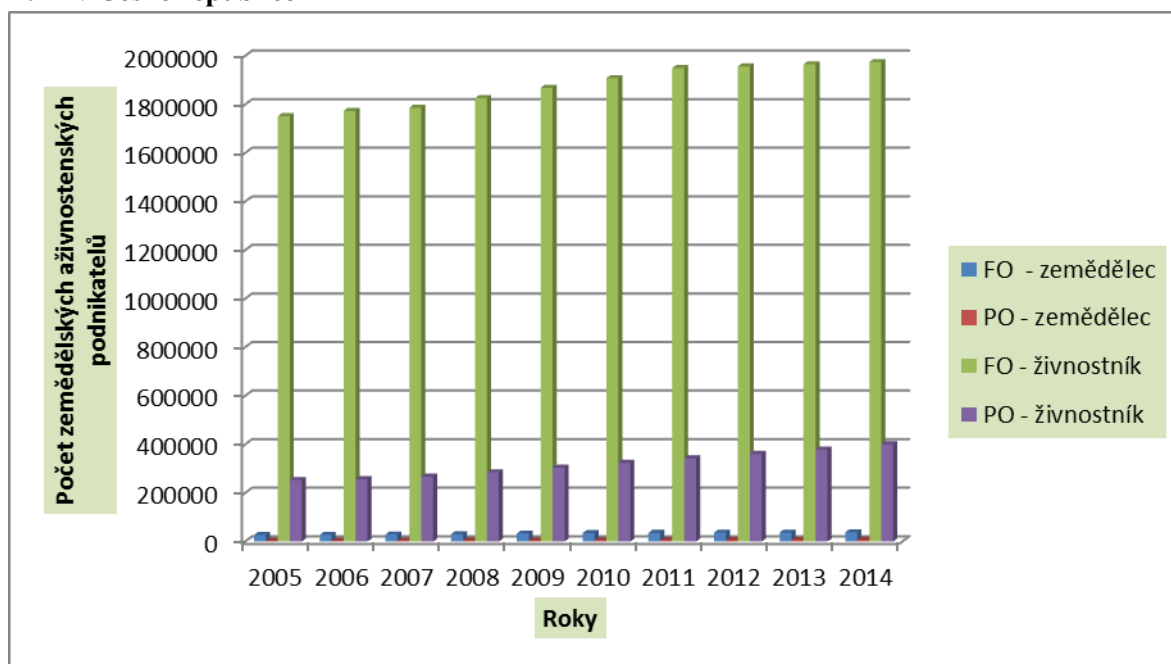
pozn.: Vlastní zpracování autora, 2015

zdroj: Dostupné na: <http://eagri.cz/public/web/mze/farmer/EZP/statistiky/> z 25.01.2015

Graf č. 4 ukazuje vývoj počtu zemědělských podnikatelů evidovaných v rámci České republiky. K 31. prosinci 2005 registrováno 27 339 fyzických a 3 565 právnických osob. Za posledních pět let došlo k mírnému nárůstu počtu podnikatelů, který může být způsoben čerpáním dotací, kdy pro vlastníky pozemků je motivující dotace za každý obhospodařený hektar. Pro rok 2013 byla stanovena základní unijní platba kolem 6000,- Kč za hektar obhospodařené zemědělské půdy, proto jsou vlastníky pozemků zakládány fiktivní společnosti. Praxe je taková, že majitel pozemku předstírá hospodářskou činnost, i když na uvedeném pozemku hospodář jiný zemědělec. Svaz zemědělských družstev chce tento trend omezit a to ve spolupráci s Ministerstvem zemědělstvím, kdy budou nastavena přísnější dotační pravidla. Aby mohl podnikatel pobírat dotaci, musel by vlastnit pozemek o výměře minimálně pěti hektarů. Tato výjimka by se nevztahovala například na majitele trvalých kultur, vinohradníky nebo zelináře.⁸⁹

⁸⁹ Dostupné na: <http://www.denik.cz/ekonomika/pocet-zemedelskych-firem-v-cr-mirne-roste-hlavne-kvuli-dotacim-20140719.html> z 27.01.2015

Graf č. 5 Porovnání počtu živnostenských a zemědělských podnikatelů od roku 2005 do roku 2014 v České republice

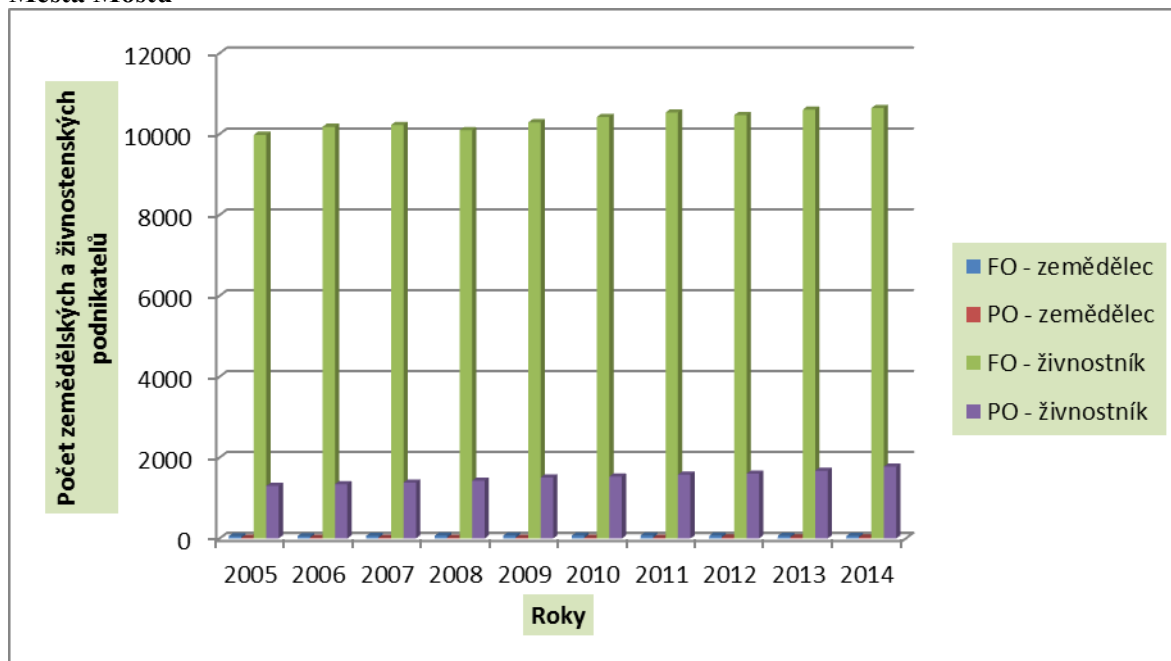
pozn. Vlastní zpracování autora, 2015

zdroj: Magistrát města Mostu, odbor živnostenský úřad

Jak je z výše uvedeného grafu zřejmé, počet registrovaných živnostenských podnikatelů v České republice výrazně převyšuje počet registrovaných zemědělských podnikatelů. Důvodů pro tuto nerovnováhu je několik. Hlavní důvod je patrný mj. z rozdělení sektorů národního hospodářství České republiky. Hospodářské činnosti můžeme dělit na činnosti spadající do primárního sektoru (tzv. priméru), kam řadíme především zemědělství a těžbu surovin; sekundárního sektoru (tzv. sekundéru), kam spadá mj. zpracovatelský průmysl či doprava; terciárního sektoru (tzv. terciéru), který je jakousi obslužnou sférou obsahující obchod a služby; a kvartérního sektoru (tzv. kvartéru, neboli sektoru informací). Zatímco zemědělské a lesnické činnosti spadají pouze do priméru, všechny ostatní činnosti společnosti, jako např. stavebnictví, doprava, obchod, či věda a výzkum, jsou součástí ostatních sektorů. Nejvíce obyvatel České republiky je zaměstnáno v činnostech spadajících do terciéru, naopak primér má nejmenší podíl na národním hospodářství, i zaměstnanosti. Trendem nejenom v České republice, ale i v dalších vyspělých zemích, je další růst terciárního sektoru a to zejména na úkor sekundéru. Sektor zemědělství, tedy primární sektor, by se měl stabilizovat na současných hodnotách. Zatímco spolu s vývojem společnosti dochází i ke vzniku stále nových živností, zemědělská výroba je svou kapacitou a rozsahem zcela postačující potřebám současné

společnosti. Tuto situaci ilustruje i rozmanitý výčet jednotlivých živností obsažený v živnostenském zákoně; zemědělské činnosti jsou oproti tomu dosti specificky vymezené a jejich počet je omezen.⁹⁰

Graf č. 6 Porovnání zemědělských a živnostenských podnikatelů evidovaných Magistrátem Města Mostu

pozn.: Vlastní zpracování autora

zdroj: Magistrát města Mostu, odbor živnostenský úřad

Graf č. 6 znázorňuje vývoj počtu podnikatelů dle živnostenského a zemědělského zákona spadajících do územního obvodu Magistrátu města Mostu v období let 2005 až 2014. K 31. prosinci 2014 je evidováno Magistrátem města Mostu, odborem živnostenský úřad 12 417 podnikatelů podnikajících dle živnostenského zákona, z toho 10 642 fyzických osob a 1775 právnických osob. Oproti tomu zemědělských podnikatelů je evidováno pouze 88, z toho 61 fyzických a 27 právnických osob. Velký rozdíl v počtu zemědělských a živnostenských podnikatelů můžeme vysvětlit mj. tím, že Mostecko je oblastí, kde převažuje těžba uhlí a není zde příliš rozvinuto zemědělství, a dále již výše zmíněným nesrovnatelně širším množstvím podnikatelských aktivit, které spadají do režimu živnostenského zákona.

⁹⁰ Dostupné na: <http://www.regionálníhorozvoje.cz/index.php/komentar.84.html>

7.2.2 Místní příslušnost živnostenského úřadu Magistrátu města Mostu

Jak již bylo zmíněno v kapitole novely zemědělského zákona, byla novelou zákona č. 179/2014 Sb., kterou se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů zrušena místní příslušnost obecních úřadů s rozšířenou působností. U některých úkonů však byla místní příslušnost obecních úřadů zachována a řídí se sídlem podnikatele. Jedná se o tyto úkony:

- Kontrolní činnost;
- Zpracování informací z externích registrů – informace ze základních registrů;
- Vedení správního řízení na úseku přestupků a správních deliktů.⁹¹

Do působnosti Magistrátu města Most, odbor živnostenský úřad spadají následující obce: Bečov, Bělušice, Braňany, Havraň, Korozluky, Líšnice, Lužice, Malé Březno, Most, Obrnice, Patokryje, Polerady, Skršín, Volevčice a Želenice.

Obrázek č. 1 Příslušnost Magistrátu města Mostu, odbor živnostenský úřad

Zdroj: Dostupné na: <http://www.mesto-most.cz/napln-cinnosti/d-1030/p1=1122> z 27.01.2015

⁹¹ Důvodová zpráva k zákonu č. 179/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 12.2. 2015]

8 Zhodnocení

Analýza a zhodnocení některých ustanovení živnostenského zákona již byla nastíněna v jednotlivých kapitolách. Ráda bych však na tomto místě upozornila na ustanovení, která zůstávají opomíjena. Jak již bylo zmíněno, živnostenský zákon byl mnohokrát novelizován, avšak z mého pohledu bylo pominuto datum vzniku živnostenského oprávnění, kdy dříve mohl podnikatel uvést pozdější datum zahájení živnosti. V současné době může podnikateli vzniknout oprávnění pouze dnem ohlášení živnosti, kdy toto datum značně komplikuje začátek podnikání. Pokud jsou podnikatelé hlášeni na úřadu práce, musí živnost přerušit třeba jen na týden, neboť nemohou podnikat, a zároveň být evidováni na úřadu práce. Touto drobnou úpravou živnostenského zákona by se tak předešlo zbytečným administrativním úkonům.

Další možnou úpravu živnostenského zákona vidím v přerušení provozování živnosti. Živnost může být přerušena dnem podání žádosti o přerušení provozování živnosti nebo datem pozdějším což není v některých případech pro podnikatele vyhovující. U jiných správních orgánů, například u správy sociálního zabezpečení, je umožněno oznámení ukončení podnikatelské činnosti se zpětným datem, a to až o 8 dnů.

Od 1. ledna 2015 není možné provést registraci vůči správci daně prostřednictvím centrálního registračního místa podnikatelům, kteří vlastní datové schránky, což je pro tyto podnikatele značně zatěžující. Z pohledu autorky je tato legislativní úprava krokem zpět, protože v rámci projektu Zjednodušení administrativních postupů je snaha vlády snížit počet administrativních úkonů vůči orgánům veřejné správy.

Právní úprava zemědělského podnikání je obsažena v zákoně č. 252/1997 Sb., o zemědělství, který v oblasti zemědělského podnikání vychází z živnostenského zákona. Ale i v tomto případě bylo opomenuto ustanovení týkající se přerušení provozování živnosti, kdy v případě zemědělského podnikatele je omezeno pouze na dva roky, zatímco ostatní podnikatelé mají možnost živnost přerušit na jakoukoliv zvolenou dobu. Pokud je tedy zemědělský podnikatel zároveň i živnostenským podnikatelem a přeruší si živnost

na dobu například 5 let, v případě zemědělského podnikatele je limitován zákonem danou délkou přerušeni živnosti dva roky a musí navštívit úřad opakovaně.

9 ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce je poskytnout souhrn a zhodnocení legislativního rámce živnostenského a zemědělského podnikání v České republice v průběhu jeho vývoje. Pro vývoj živnostenského podnikání v České republice byl bezpochyby stěžejní rok 1991, kdy byl přijat zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (dále jen „živnostenský zákon“), který nabyl účinnosti 1. ledna 1992. Tato právní norma obsahově čerpala z živnostenského řádu z roku 1859 a dále byla inspirována rakouskou a německou právní úpravou.

Pro živnostenský zákon je příznačné, že byl více než 100 krát novelizován, přičemž se v rámci jednotlivých novel střídaly tendence liberalizační a tendence opačné. Příčiny těchto změn lze spatřovat v tom, že právní normy jsou v praxi často obtížně aplikovatelné. Z významných liberalizačních novel stojí za zmínku novela živnostenského zákona č. 214/2006, kterou byla v rámci projektu Zjednodušení administrativní procesů (ZAP) přidělena živnostenským úřadům funkce centrálního registračního místa (CRM). Tento projekt měl zjednodušit nejen vstup do podnikání, ale snížit i administrativní náročnost v rámci již probíhající podnikatelské činnosti. V tomto směru došlo k legislativní úpravě pravomoci CRM a nastavení pravidel vzájemné komunikace mezi jednotlivými dotčenými orgány veřejné správy. Byl zaveden jednotný registrační formulář, který umožnil podnikateli učinit oznamovací povinnost vůči dotčeným orgánům na jednom úřadě. Další stěžejní novelou živnostenského zákona byla novela č. 130/2008 Sb., jejíž hlavním cílem bylo zjednodušení podmínek pro vstup do podnikání, včetně zrušení živnostenských listů a koncesních listin, které nahradil výpis z živnostenského rejstříku. Dále byla touto novelou v rámci snižování administrativní náročnosti zrušena místní příslušnost živnostenských úřadů, což hodnotím jako velmi pozitivní změnu pro podnikatele, protože nyní již nejsou vázáni na jeden živnostenský úřad, ale mohou navštívit kterýkoliv živnostenský úřad v České republice.

Podstatou, o kterou se opírá koncepce živnostenského zákona, je spojení dvou zdánlivě protichůdných principů. Na jedné straně je to ochrana veřejného zájmu a na straně druhé svoboda podnikání. Živnostenský zákon stanovuje všeobecné a zvláštní podmínky provozování živnosti. Mezi všeobecné podmínky provozování živnosti patří svéprávnost, kterou musí splnit každý žadatel o živnostenské oprávnění. Mezi zvláštní podmínky provozování živnosti patří nejčastěji splnění odborné způsobilosti, které je vyžadováno u řemeslných, vázaných a koncesovaných živností. Právo podnikat je tak sice dáno široké veřejnosti, ale zároveň jsou legislativou stanoveny mechanismy, které mají zajistit, aby byl výkon podnikatelské činnosti co nejkvalitnější a nebylo jím ohroženo zdraví a majetek společnosti. Na činnost pracovníků živnostenských úřadů má nemalý vliv i vývoj správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb., správní řád), který je subsidiárně využíván k živnostenskému zákonu při rozhodování o procesně právních vztazích.

Právní úprava zemědělského podnikání je obsažena v zákoně č. 252/1997 Sb., o zemědělství, který v oblasti zemědělského podnikání vychází z živnostenského zákona. Došla jsem k závěru, že zákon o zemědělství je špatně opsaná kopie živnostenského zákona. Bohužel je mezi oběma právními normami značný časový rozdíl a to jak v oblasti legislativní, tak i v oblasti informační, což způsobuje nerovné postavení živnostenských a zemědělských podnikatelů. Zatímco v živnostenském zákoně byla např. zrušena místní příslušnost živnostenských úřadů již zmíněnou novelou z roku 2008, v zákoně o zemědělství byla tato změna provedena až novelou zákona č. 179/2014 Sb., která nabyla účinnosti 1. ledna 2015.

Pro ilustraci informačního zpoždění obou právních norem lze uvést kupříkladu skutečnost, že Informační Systém Registru Živnostenského Podnikání (ISRŽP) již využívá programové vybavení, tzv. Jednotný registrační formulář (JRF), prostřednictvím kterého lze podat ohlášení živnosti z domova ze svého osobního počítače, případně pokud ohlašovatel navštíví živnostenský úřad, pracovník živnostenského úřadu si jeho osobní údaje pořídí z registru obyvatel a žadatel je tak ušetřen vyplňování řady formulářů. Je škoda, že v případě zemědělského podnikatele tato možnost není. Příčinu těchto rozdílných podmínek spatřuji v tom, že zákon o zemědělství má oproti živnostenskému zákonu pouze jeden předmět podnikání, u kterého jsou navíc stanoveny pouze všeobecné podmínky

provozování živnosti. Žadatel musí ke vstupu do zemědělského podnikání pouze vyplnit formulář a zaplatit správní poplatek 1.000,- Kč. Dle mého názoru by mohla být zemědělská činnost zařazena do živnostenského zákona jako obor živnosti volné, pro kterou musí podnikatel k získání živnostenského oprávnění také splnit pouze všeobecné podmínky provozování živnosti. K závěru jsem došla na základě statistických údajů o počtu jednotlivých podnikatelů, kdy k 31. prosinci 2014 bylo registrováno celkem 45 412 fyzických a právnických zemědělských podnikatelů, zatímco fyzických a právnických živnostenských podnikatelů bylo ke stejnému datu registrováno celkem 2 375 752. V případě zařazení zemědělského podnikání pod obor živnosti volné by tak došlo k ušetření nemalých finančních prostředků, a to jak na legislativní tak i na informační úrovni.

Jako další slabinu systému vnímám i nejednotnost v případě provozovatele evidence zemědělských podnikatelů. Zatímco na některých úřadech je tato evidence vedena živnostenským odborem, na dalších spadá pod kompetenci odboru životního prostředí. Tato skutečnost je nejenom matoucí pro veřejnost, navíc v době zrušení místní příslušnosti, ale také ne zcela vhodná vzhledem k faktu, že státní správa, byť v přenesené působnosti, by měla být řešena co nejjednodušeji na celém území České republiky.

10 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Knižní publikace

BABŠICKÁ, Věra, Mgr. Zákon o živnostenské podnikání a zákon o živnostenský úřadech ve znění platném od 1.1.1996 s komentářem včetně předpisů souvisejících a vzorů podání. 1.vyd. Praha: Nakladatelství POLYGON, 1996. 266 s. ISBN 80 85967-21-9

BABŠICKÁ, Věra, Mgr., Živnostenský zákon s komentářem a vzory podání aktualizované znění k 1.3.2000. IV. vyd. Praha: Nakladatelství POLYGON, 2000. 234 s. ISBN 80-7273-007-X

BABŠICKÁ, Věra, Mgr., Živnostenský zákon s komentářem včetně prováděcích a souvisejících předpisů a vzorů podání. 7.vyd. Praha: Vydavatel BOVA POLYGON, 2004. 408 s. ISBN 80-7273-106-8

BRČÁK, Josef, SEKERKA, Bohuslav, STARÁ, Dana, SVOBODA, Roman, Česká republika ve světle ekonomických teorií. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. 206 s. ISBN 978-80-7680-369-8

FIALA, Josef a kolektiv. Živnostenské právo. 1.vyd.Brno: Masarykova univerzita Brno: Nakladatelství a vydavatelství Doplněk, 1993, 146 s. ISBN 80-210-0823-7

HORZINKOVÁ Eva. URBAN Václav, Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem. 11. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1.11.2006, Vydavatelství Praha, Linde a.s.,2006,483 s, ISBN-80-7201-632-6

HORZINKOVÁ, Eva. Koncesní systém v živnostenském podnikání. 1.vyd. Olomouc: Nakladatelství ANAG,2002, 135 s. ISBN 80-7263-115-2

HORZINKOVÁ, Eva. Živnostenský zákon v praxi 2010/2011. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2010, 344 s. ISBN 978-80-7263-615-0

ELIÁŠ, Karel, prof. Dr. JUDr., Nový Občanský Zákoník 2014. Ostrava: Nakladatelství Sagit, a.s. 2014, 320 s. ISBN 978-80-7208-920-8

PRŮCHA, Petr. Živnostenské právo. 1 vydání Brno Masarykova univerzita, 2005 163 s, ISBN- 8021037784

WINTER, Zikmund. Český průmysl a obchod v 16. věku. 1. vyd. Praha: Česká akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1903, 681 s

Živnostenské podnikání, Ostrava: Nakladatelství Sagit a.s. 2012, 240 s. ISBN 978-80-7208-930-7

Internetové zdroje

FINANČNÍ SPRÁVA, Informace GFŘ k povinnému elektronickému podávání. [online]. © 2013-2014 [cit. 2015-01-27]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-elektronicky/novinky/2015>

IDNES.CZ, Počet zemědělských firem v ČR mírně roste, hlavně kvůli dotacím. [online]. © 1999 – 2012 [cit. 2015-01-27]. Dostupné z: <http://www.denik.cz/ekonomika/pocet-zemedelskych-firem-v-cr-mirne-roste-hlavne-kvuli-dotacim-20140719.html>

MAGISTRÁT MĚSTA HRADEC KRÁLOVÉ. Živnostenský úřad, Novely právních předpisů související s podnikáním [online] © 2013 [cit. 2015-01-27]. Dostupné z: <http://www.hradeckralove.org/urad/nove-predpisy>

MAGISTRÁT MĚSTA MOSTU, Odbor živnostenský úřad [online]. © Magistrát města Mostu [cit. 2015-01-27]. Dostupné z: <http://www.mesto-most.cz/centralni-registracni-misto/d-16762/p1=1123>

MAGISTRÁT MĚSTA MOSTU, Odbor živnostenský úřad [online]. © Magistrát města Mostu [cit. 2015-01-27]. Dostupné z: <http://www.mesto-most.cz/napl-n-cinnosti/d-1030/p1=1122>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. Živnostenské podnikání [online]. © 2005 [cit. 2015-01-27]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/cz/podpora-odnikani/zivnost-podnikani/>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. Ministerstvo průmyslu a obchodu, Statistické údaje [online]. © 2005 [cit. 2015-01-25]. Dostupné z: <https://www.rzp.cz/statistikySbj.html>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. Portál farmáře, Statistické údaje [online]. © 2009-2014 [cit. 2015-01-25]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/farmar/EZP/statistiky/>

PC HELP, a.s. Historie firmy [online]. © 2015 [cit. 2015-01-25]. Dostupné z: <http://www.pchelp.cz/o-nas/historie-firmy>

PODNIKATEL.CZ. Počet podnikatelů opět vzrostl, firem je poprvé v historii přes 400 tisíc [online]. Daniel Morávek © 2007-2015 [cit. 2015-01-25]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/pocet-podnikatelu-opet-vzrostl-firem-je-poprve-v-historii-pres-400-tisic/>

PODNIKATEL.CZ. V Česku podniká rekordní počet lidí. Stojí za rozmachem podnikání švarcsystém? [online]. Daniel Morávek © 2007-2015 [cit. 2015-01-27]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/nestoji-za-rozmachem-podnikani-svarcsystem/>

REGIONÁLNÍ ROZVOJ, Zaměstnanost v sektorech národního hospodářství [online] [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/komentar.84.html>

Právní předpisy

Důvodová zpráva k zákonu č. 85/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

Důvodová zpráva k zákonu č. 140/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Důvodová zpráva k zákonu č. 179/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

Důvodová zpráva k zákonu č. 309/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Důvodová zpráva k zákonu č. 441/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

Nález ústavního soudu č. 409/2006 Sb., Nález ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení zák. č. 252/1997

Zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů

Zákon č. 219/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), v platném znění

Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole

Zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, v platném znění

Zákon č. 634/2004 Sb., zákon o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

11 SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 Počet ohlašovacích živností od roku 1992 do roku 2014

Graf č. 2 Počet koncesovaných živností od roku 1992 do roku 2014

Graf č. 3 Počet zemědělských podnikatelů evidovaných Magistrátem města Mostu od roku 2005 do roku 2014

Graf č. 4 Počet zemědělských podnikatelů v České republice od roku 2005 do roku 2014

Graf č. 5 Porovnání počtu živnostenských a zemědělských podnikatelů od roku 2005 do roku 2014 v České republice

Graf č. 6 Porovnání zemědělských a živnostenských podnikatelů evidovaných Magistrátem Města Mostu

12 SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1 Počet podnikatelů v České republice v období roku 1993 do roku 2014

13 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1 Příslušnost Magistrátu města Mostu, odbor živnostenský úřad

14 PŘÍLOHY

Příloha č. 1 Živnostenský list z roku 1934

č. j. 1278 rok 1934

OKRESNÍ ÚŘAD
Kahoměř

ŽIVNOSTENSKÝ LIST

VYDANÝ NA ZÁKLADĚ § 13. ODST. 1. A § 144. ODST. 2. KÁDU ŽIVNOSTENSKÉHO.

Jméno a bydliště podnikatele,
František Suchochlel,
Novobytyně čp. 11.

Data narození:
marc p. 1912 v Mlýžovicích.

Obec domovská:
Mlýžovice

Zvolené samostatně (s označením předmětu podniku co možná přesným):
„pamiatka a pramiatka“

Stanoviště kde bude živnost vykonávána:
Novobytyně čp. 11.

Zapsáno v živnostenském rejstříku pro
řemeslné živnosti pod č. j. 11

W. Kahoměř dat 1. února 1934.

Předoosta úřadu:

Státní tiskárna v Praze. — 2743-23. Čís. výt. 152.

Příloha č. 2 Koncese 1932

Poštovní úřad **Krupá.** Číslo 20

Koncese
na zřízení, udržování a provozování
radiofonní přijímací stanice

pro Františku Čiškova

v **Nesuchyně** ulice č. 81

Platí za podmínek, uvedených na druhé straně, pokud bude placen rozhlasový poplatek. Rozhlasový poplatek se musí platit **nejméně po 3 měsíce**.
Poplatek za měsíc(e) brun, duben, květen 1932 30 Kč je zaplacen.

Další měsíční poplatky bude vybírat a stvrzenky vydávat dodávací poštovní úřad, jemuž nutno ihned oznámit každou změnu bytu.
Stvrzenky dlužno pečlivě uschovávat.

V Krupá dne 19. 10. 1932 193

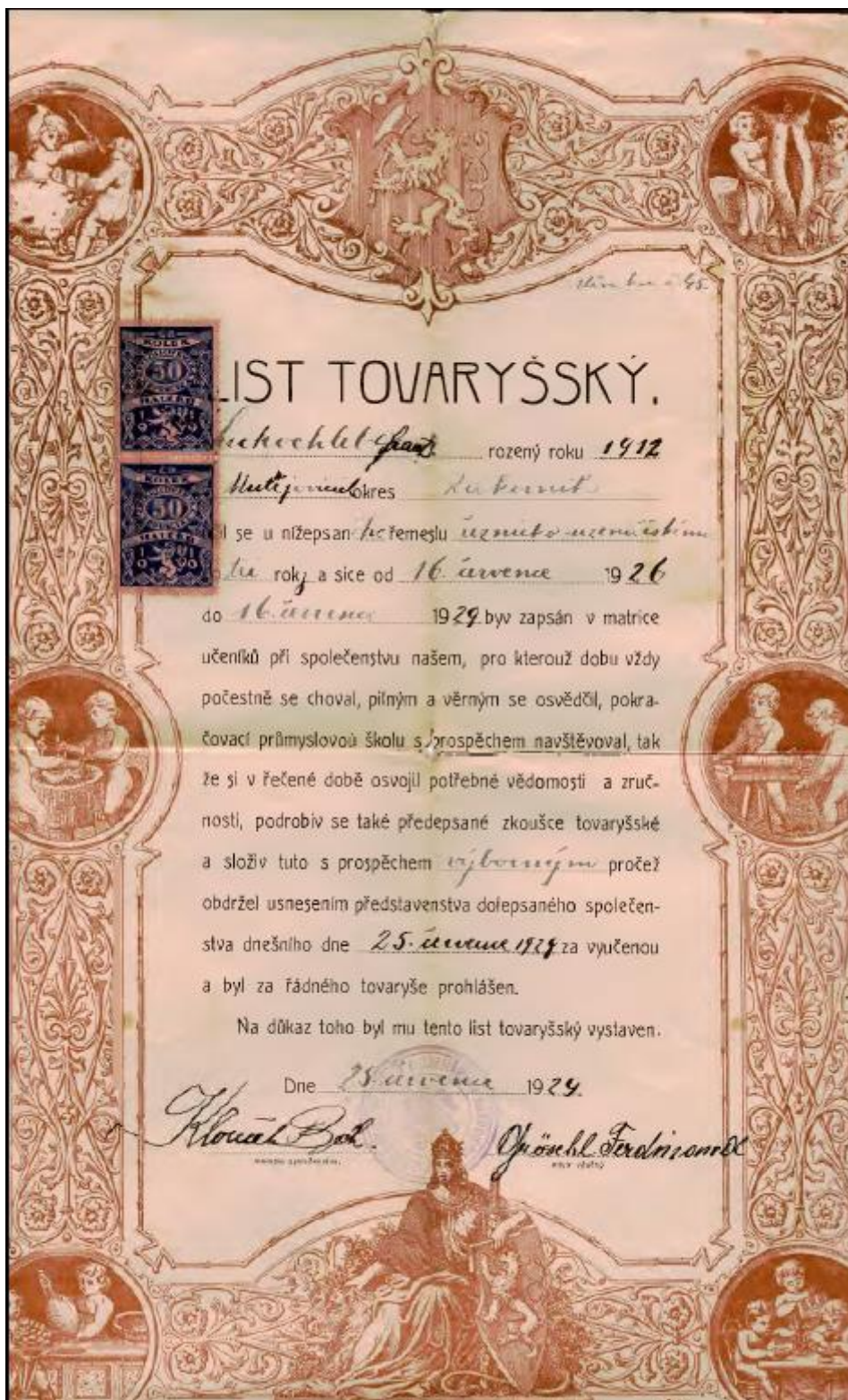
Jménem ministerstva pošt a telegrafů:

[Signature]
podpis úředníka, vyhotovujícího koncesii

Tiskopis 773 c (IV-1930) A/4

Příloha č. 3 List Tovaryšský

Příloha č. 4 Vývoj počtu jednotlivých druhů živností a počet podnikatelů v České republice v období 1992 – 2014

	Koncesovaná živnost	Vázaná živnost	Řemeslná živnost	Volná živnost	Počet podnikatelů	Počet ŽO na 1 podnikatele
1992	89 312	164 467	190 517	496 038	656 123	1,43
1993	124 558	203 508	224 947	710 745	889 857	1,42
1994	147 668	239 092	245 711	962 606	1 113 920	1,43
1995	165 602	269 919	271 678	1 151 993	1 243 637	1,49
1996	142 933	269 128	385 043	1 496 948	1 470 845	1,56
1997	148 897	241 446	440 265	1 780 834	1 648 872	1,58
1998	101 811	197 494	467 606	1 825 328	1 590 810	1,63
1999	128 932	190 604	506 165	2 012 130	1 713 134	1,66
2000	130 223	234 405	543 986	2 090 206	1 783 203	1,68
2001	131 688	259 390	594 780	2 265 698	1 861 705	1,75
2002	131 972	270 550	619 826	2 379 801	1 908 306	1,78
2003	120 258	280 356	641 291	2 475 750	1 962 868	1,79
2004	120 326	289 179	659 905	2 568 032	1 983 285	1,83
2005	128 145	294 513	678 385	2 649 516	2 005 882	1,87
2006	122 245	300 311	692 682	2 722 587	2 030 759	1,89
2007	122 593	307 777	714 574	2 816 126	2 054 325	1,93
2008	112 162	221 441	796 552	1 685 245	2 112 424	1,33
2009	112 213	224 478	829 476	1 732 659	2 173 615	1,334
2010	115 742	236 158	858 011	1 799 532	2 233 474	1,347
2011	119 234	274 584	885 019	1 867 176	2 293 241	1,37
2012	119 989	296 256	900 714	1 908 413	2 318 690	1,391
2013	143 084	314 764	915 777	1 947 664	2 344 841	1,42
2014	217 926	331 165	935 552	1 991 169	2 375 752	1,46

pozn. Vlastní zpracování autora, 2015

zdroj: Dostupné na: <https://www.rzp.cz/statistiky/Sbj.html> z 25.01.2015

Příloha č. 5 Vývoj počtu zemědělských podnikatelů v období 2005-2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Praha	545	642	736	846	969	1 077	1 193	1 337	1 498	1 714
Jihomoravský kraj	3 588	3 712	3 947	4 236	4 773	5 094	5 311	5 437	5 561	5 698
Jihočeský kraj	3 635	3 754	3 903	4 105	4 393	4 617	4 808	4 899	4 994	5 120
Pardubický kraj	1 867	1 896	1 970	2 058	2 214	2 292	2 391	2 451	2 462	2 514
Královéhradecký kraj	2 232	2 272	2 362	2 458	2 653	2 778	2 907	2 984	3 018	3 072
Kraj Vysočina	3 321	3 412	3 506	3 613	3 873	4 053	4 162	4 211	4 256	4 318
Karlovarský kraj	468	505	557	603	674	713	744	777	786	826
Liberecký kraj	1 140	1 189	1 250	1 321	1 455	1 547	1 625	1 659	1 677	1 706
Olomoucký kraj	1 692	1 772	1 877	1 962	2 155	2 254	2 344	2 403	2 481	2 597
Plzeňský kraj	2 552	2 618	2 697	2 826	2 964	3 098	3 209	3 260	3 296	3 388
Středočeský kraj	4 389	4 525	4 705	4 900	5 269	5 488	5 673	5 833	5 954	6 120
Moravskoslezský kraj	2 051	2 137	2 230	2 390	2 609	2 779	2 935	3 027	3 072	3 150
Ústecký kraj	1 700	1 809	1 959	2 078	2 267	2 373	2 494	2 577	2 563	2 636
Zlínský kraj	1 717	1 778	1 874	1 965	2 144	2 274	2 369	2 421	2 437	2 553

pozn. Vlastní zpracování autora, 2015

zdroj: Dostupné na: <http://eagri.cz/public/web/mze/farmer/EZP/statistiky/> z 25.01.2015